Nr. 61 (15.151). Ч. 61 (15.151).

Lwów, sobota 18. marca 1939. Львів, субота 18. березня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіов. Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 "
піврічно . . . . . . 30.00 "
річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА“ В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Загадочна тактика Німеччини.

Прага, 16. III. год. 11.30 вночі.

Нині від полудня як вам уже відомо мадярські війська під вечір осягнули вже у двох місцях польську границю. В районі Перечнин-Великий Березний ідуть ще криваві сутички. Розміщені там відділи Січі відступають на словацьку територію. Одначе головна сила опору січових частин сконцентрована на схід від залізничої лінії Мукачів—Лавочне, де проходять дальші бої. В год. 13.30 функціонувало ще телефонічне получення між Хустом і Прагою, зате вже в год. 17 того получення не можна було дістати, значить у тому часі Свалява була вже зайнята мадярами. За інформаціями, які прийшли окружною дорогою через Румунію і Югославію до Праги, головні січові сили сконцентровані й бороняться дальше в районі Великий Бичків—Рахів—Богдан—Ясінь. Підпомагає їх населення, яке саме в тій околиці незвичайно свідоме. Очевидно, цей розпучливий опір довго тривати не може, бо січовики, крім крісів, ніякої іншої зброї не мають. Набоїв теж на довго не стане. Потверджуються вістки, що чехи висадили під Хустом магазини муніції. Чеське військо відступає частинно на словацьку, частинно на польську територію. Уряд був ще нині вечором у Рахові. Що торкається становища Німеччини супроти мадярської аґресії, то воно виглядає на повне незацікавлення. МІНІСТР РЕВАЙ ВИСЛАВ ПРОТЕСТАЦІЙНУ ТЕЛЕГРАМУ ДО ГІТЛЄРА І ДВОХ СИГНАТАРІВ ВІДЕНСЬКОГО АРБІТРАЖУ. Виглядає, що міністр Рібентроп таки прийме сьогодні міністра Ревая у Відні. Надії невеликі, а навіть якби таке сталося, то воно в нічому не зміняє факту мадярської окупації. ВЗАГАЛІ СТАНОВИЩЕ НІМЕЧЧИНИ В ЦІЙ САМЕ СПРАВІ НЕЗВИЧАЙНО ЗАГАДОЧНЕ, ПОВНЕ СЕНЗАЦІЙНИХ НЕДОСКАЗАНЬ, А ТО Й МОВЧАНКИ. З компетентних німецьких кол у Празі сказано навіть нині так: „ТЕ, ЩО СТАЛОСЯ, БУЛО ЯК ЕВЕНТУАЛЬНІСТЬ ПЕРЕДБАЧЕНА У ПЛЯНІ“. Про сам плян не говорять, очевидно ні слова. Замітне, що німецький уряд супроти початої мадярами окупації Карпатської України досі не сказав офіційно ні так, ані ні, але послідовно мовчить. Характеристичне, що німецький консуль у Хусті Гофман радив нині рано карпатоукраїнському урядові окремим письмом, щоб не ставив опору і пішов на переговори з мадярами. Що така тактика мала б означати, залишається загадкою. Не місце тут повторювати безлічі поголосок, а навіть німецьких тверджень, бо час надто поважний, щоб обтяжувати нашу публичну опінію непровіреним інформаційним матеріялом, бо з такого факту, як велике занепокоєння Румунії нічого ще говорити не можна. В кожному разі розгін подій ще не закінчений і виглядає, що Европу чекають ще величезні несподіванки.

Роман Голіян.

ДЕКРЕТ ГІТЛЄРА

про правне становище й орґанізацію протекторату Чехії та Моравії.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Праги: Канцлер Гітлер підписав 16. ц. м. на празькому замку декрет у справі „протекторату Чехії та Моравії“:

Чесько-моравські краї належали тисячу літ до життевого простору німецького народу. Насильство й нерозум вирвали їх самовільно з їхнього давнього історичного довкілля та вкінці створили з них прилучуючи їх до штучного твору — Чехословаччини — вогнище постійного неспокою. З року на рік більшала небезпека, що з цього простору, як це вже раз було в минулому, повстане нова велика загроза для европейського мира. Чехословацькій державі та її дорадникам не вдалося зорганізувати розумно співжиття самовільно заучених національних груп, і в цей спосіб викликати й устійнити в них заінтересування в удержанні їхньої спільної державности. Одначе ця держава виявила через те свою внутрішню життеву нездібність і тому тепер упала основному розкладові. Німецька держава не може толерувати ніяких тривалих заворушень на тих, — для її власного спокою й безпеки та для загального добробуту й мира, — таких важних просторах. Скорше чи пізніше Німеччина мусіла б понести їх найважчі наслідки, як великодержава, що найбільше з огляду на історію й географічне положення заінтересована та втягнена до спільної долі. Тому це згідне зі самозберігаючим інстинктом. Німеччина рішена, щоб привернути основи розумного порядку в середній Европі — прийняти вирішно постанову та видати відповідні рішення. Бо Німеччина доказала вже у своєму тисячелітньому історичному минулому, що так завдяки своїй величині, як і прикметам німецького народу, одинока покликана до розвязки цих завдань. Щоб служити правдивим інтересам народів замешкалих на цьому просторі, запевнити національне життя німцям і чеському народові та довести до миру і суспільного добробуту, — постановляю в імені Німеччини як основу для майбутнього співжиття мешканців цього простору, як слідує:

Ст. 1. Обсаджені в березні німецькими військами частини краю колишньої чесько-словацької республики належать від тепер до великої Німеччини та входять як „протекторат Чехії й Моравії“ під її опіку. Коли б цього вимагала оборона держави, канцлер вирішить для поодиноких частин цієї території окремі приписи.

2. Німці, що живуть у протектораті, будуть приналежні до німецької держави, і згідно з приписами права про громадянство, з вересня 1935 р., стануть громадянами Німеччини. Тому їх будуть обовязувати розпорядки про охорону німецької крови й німецької чести. Вони підлягатимуть німецькому судівництву. Інші мешканці Чехії й Моравії будуть державно приналежні до протекторату Чехії й Моравії.

—o—

3. Протекторат Чехії й Моравії є автономний і управляє собою сам. Він виконує права зверхности, що прислугують йому в рамах протекторату, згідно з політичним, військовим і господарським інтересом Німеччини. Ці права зверхности будуть виконувати власні органи, власна влада, з власними урядовцями.

4. Зверхник автономної управи протекторату має охорону та почести, належні голові держави. Він мусить мати довіря у канцлера Німеччини.

5. Канцлер іменує німецького протектора в Чехії та Моравії, що буде ґарантом прав Німеччини. Як представник канцлера і повновласник Німеччини, протектор дбає, щоб збережено політичні лінії, що їх устійнив канцлер. Він затверджує членів уряду протекторату та може відкликати таке затвердження. Він може домагатися, щоб уряд протекторату познайомлював його з усіми своїми постановами та може давати йому ради; може уневажнювати постанови, які могли б шкодити Німеччині. Коли б проволока могла бути небезпечна, протектор може видавати потрібні постанови. Не вільно оголошувати законів, постанов, правних постанов та правосильних присудів, коли протектор не погодиться на них.

6. Німеччина бере на себе закордонні справи протекторату, зокрема охорону осіб, що мають державну приналежність протекторату; ці справи вестиме Німеччина згідно зі спільними інтересами. Протекторат матиме при німецькім уряді представника з титулом посла.

7. Німеччина дає протекторатові військову опіку, тому триматиме у протектораті військові залоги й уладження. Для внутрішнього ладу й безпеки може протекторат утворити власні формації, яких орґанізацію, силу та озброєння устійнить німецький уряд.

8. Німеччина матиме безпосередній нагляд над справами комунікації, пошти, телефону, телеґрафу та радія.

9. Протекторат належить до митної области Німеччини та підлягає німецькій митній зверхности.

10. Аж до дальших постанов корона є платним засобом побіч марки. Відношення цих двох валют устійнить німецький уряд.

11. Коли того вимагатимуть спільні інтереси, **Німеччина може видавати правні постанови, що обовязуватимуть протекторат; також могтиме перебрати деякі галузи адміністрації під свою управу та установити потрібні до того власні орґани. Німеччина може видавати постанови, необхідні до того, щоб зберегти порядок та безпеку.**

12. Законодавство, що тепер обовязує в Чехії та Моравії є дальше правосильне, якщо не противиться німецькій опіці.

13. Міністр внутрішніх справ Райху видасть у порозумінні з зацікавленими міністрами Райху правні й адміністраційні розпорядки необхідні до того, щоб перевести й доповнити цей декрет.

Декрет підписали: канцлер, міністр внутрішних справ Райху, міністр закордонних справ Райху і шеф канцелярії Райху.

Міністр закордонних справ Райху фон Рібентроп проголосив декрет про протекторат Чехії та Моравії з доручення канцлера з Праги через радіо.

Мобілізація в Югославії?

РАЙТЕР ПРИНОСИТЬ З БІЛГОРОДУ СЕНЗАЦІЙНУ ВІСТКУ ПРО МОБІЛІЗАЦІЮ В ЮГОСЛАВІЇ. ЮГОСЛАВЯНСЬКА ВЛАДА ЦІЄЇ ВІСТКИ НЕ ПОТВЕРДЖУЄ, АЛЕ ТЕЖ ІЇ НЕ ЗАПЕРЕЧУЄ. МОБІЛІЗАЦІЯ В ЮГОСЛАВІЇ СТОЇТЬ БУЦІМТО У ЗВЯЗКУ З АГРЕСІЄЮ МАДЯРИНИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ ТА У ЗВЯЗКУ З ПОДІЯМИ В СЕРЕДУЩІЙ ЕВРОПІ, ЯКІ ТЕЖ ЗАГРОЖУЮТЬ ЮГОСЛАВІЇ.

Тайна політики німців.

Львів, 16. березня 1939.

Один із редакційних товаришів, почувши замір автора цих рядків написати статтю під повищим наголовком — зідхнув: „Легкодушний чоловіче: адже ти маринуєш маєток, бо за відкриття тайни німецької політики заплатили б у світі сотні тисяч долярів!" У тій іронічній уваглі велика правда. І було б неповажно та смішно казати у тоні твердження про те, що може становити предмет тільки гіпотез, — предмет гіпотетичних міркувань без претенсій на непомильність. **Єдине, що в цій матерії можна вдіяти, це на підставі істнуючих та безумовно безспірних фактів сконструувати такий льоґічний ланцюг думок, на якого кінці був би висновок, щодо якого можна б сказати: може він відгадує правду, може бодай зближений до правди...**

Такими безспірними фактами були: Мінхен, Відень, тодішня відмова ревізіоністичній вимозі Мадярщини щодо Карпатської України, гостра відповідь центрального органу німецької преси пресі мадярській у цій самій справі, маса статтей у підпорядкованій урядові німецькій пресі на українські теми, моральна підтримка німців українській національній течії у її змаганнях з русофільською течією. І тому — льоґічно — ввесь світ знав, що повстання та втримання Карпатської України, як державно-автономічного твору, йшло по лінії великодержавницького інтересу Німеччини. Досі — все в порядку. Зате, коли йде про черговий висновок, а то: чи в інтересі Німеччини було тривке збереження самостійної Карпатської України і чому саме? — то для потакуючої відповіди не було безспірних преміс. Траґедією українського загалу було те, що він не брав під увагу тієї крихкости льоґічної підбудови та беззастережно відповідав „так", беручи те, що було конюнктуральною потребою великодержавницького німецького інтересу за устійнену, тривку та незмінну засадничу лінію німецької політики. Іншими словами: широкий український загал, розекзальтований представлюванням розмірно скромної карпато-української автономії як „суверенної держави", зробив ту саму помилку, що її робив уже неоднократно раніш: переплутував поняття тактики (гри) і політики (цілі). І тому сьогодні у крайньому збентеженні завдає собі помилкове питання: як це так, чому німці відступили Карпатську Україну мадярам, коли чейже її істнування лежало в німецькому інтересі?!

Тимчасом у німецькому великодержавному інтересі лежало насправді зовсім щось інше. Пригадаймо, що ще перед судетським конфліктом, коли він щойно зарисовувався на політичному овиді, мін. Гебельс заявив, що цілі німецької політики у середній Европі далеко-далеко більші і поважніші, ніж якийнебудь тамошній територіяльний здобуток. І тому й сам Мінхен не був завершенням тих цілей. ІІІ-ій Німеччині не залежало на Судетах так дуже, як дуже залежало їй на тому, щоб включити Чехословаччину у свою закордонно-політичну систему, виключити з Середньої Европи впливи передовсім Совітів, потім впливи демократичних великодержав, дістати відкриту дорогу для своєї господарсько-політичної експансії на ввесь европейський та азійський південний схід та на европейський схід. І тому на Мінхені зовсім не скінчилося. Бо вправді Судети прилучено до Німеччини, зате у Чехії — після першого психічного заломання — зазначився спротив проти підпорядкування себе та інших складових частин федерації німецьким впливам. Той спротив, що його напевно підтримували міжнародні протинімецькі чинники (у першу чергу Совіти), яскраво висловився в номінації ген. Прхалі, в димісії мін. Ревая та словацького премієра Тіса. І тоді Німеччина рішила раз на завжди покласти край такому „бунтарству". І замість підтримувати ті частини чесько-словацько-карпатоукраїнської федерації, які мали ослаблювати державу, як політичний моноліт, німці просто прилучили Чехію, залишаючи тимчасом Словаччині фікцію державництва та зрікаючись Карпатської України у користь Мадярщини, яку після війни підтримували, як одного з передових носіїв ревізіоністичної ідеї.

Коли відмова німців підтримати Карпатську Україну проти мадярів так страшенне заскочила і збентежила широкі кола українського громадянства, то це наслідок тої трагічної помилки, перед якою ми завжди перестерігали, наражуючись за ту свою впертість неоднократно на найбільші прикрощі від земляків: ніколи не утотожнювати українських національних інтересів з великодержавницькими чужими інтересами. Як із одної рушниці чи одної гармати той сам стрілець ніколи не поцілить точнісько у те саме місце без найменьшого відхилу, таксамо нема двох націй і двох держав у світі, які — при найбільшій назверхній злогадній схожости інтересів — основно одна від одної не ріжнились би. Можуть бути спільні стичні точки, один міжнародній чинник може другим для своїх цілей покористовуватись, використовуючи відповідний мент (конюнктуру), коли воно не суперечить надто різко тій другій стороні, — але понад усяку орієнтацію, приязнь, союз — стоїть „sacer egoismus", той святий еґоїзм, який є суттю і квінтесенцією всякої розумної політики.

Просимо пригадати собі, що був такий час на самому початку актуалізації карпатоукраїнської проблеми, коли ми висловили свої застереження проти тенору тодішніх українських радіовдиций з Відня. Признаючи, що не знаємо тих куліс, що їх можуть знати наші земляки на чужині, та підкреслюючи безперечний хист і заслугу земляків, які знайшли собі взагалі доступ до великої чужинецької радіостанції, щоб із неї лунало українське слово, ми — sine ira et studio — висловлювали тоді глибокий сумнів, чи в українському інтересі лежить лаяти виключно тільки чехів і жидів та цілковито промовчувати мадярський чинник. Потім, як відомо, тенор тих авдицій основно змінився, але ось учора, коли всі більші міста у культурному світі були вже засипані надзвичайними виданнями газет про наступ мадярських військ у глибину Карпатської України, в середу 15. березня 1939 року по 8-ій год. вечором — українська авдиція з Відня знову лаяла тільки чехів і раділа, що карпатські українці позбулися чеських централістичних гнобителів!

Просимо нас зрозуміти: Не робимо докорів нашим землякам у Німеччині, ані тим більше тому нашому землякові, який безпосередньо виконував функцію українського спікера у віденському радіо. Радіо — державна установа, і — цілком ясно, природно, зрозуміло — ніяка політична авдиція в ніякій мові не може йти з німецького радія, якщо вона не відповідає німецькому державному інтересові. У даному випадку той інтерес суперечив інтересові українському. Повторюємо: не процесуємося з ніким із земляків, бо сьогоднішній день найменше приматний для такого спору, найменше годиться для будьяких внутрішньо-українських квасів. Ілюструємо тільки загально відомим фактом нашу тезу про цілі німецької політики у Середній Европі, конкретно — на терені колишньої ЧСР — та про ту німецьку політичну тактику, яка свого часу казала українську справу у Чехословаччині підтримувати, потім казала ту підтримку припинити.

І коли б хтось із нашого громадянства мав нині за те претенсії до Німеччини — то це була б цілком дика претенсія. Не треба було Бен Акіби, щоб видумав фразу, що ніщо у світі не вічне. Не треба бути вченим історіком, щоб знати, що саме та мінливість інтересів та мінливість конюнктур каже вічно перетасовувати політичних партнерів, як карти в колоді, та, що всі „вічні мири", сперті на „вічних союзах" — рвалися як нитки за кілька, кільканадцять, кількадесять літ. Карпато-українська карта була атутом, який сьогодні минається. Бо ІІІ. Німеччина має вже сильніші атути: новий великанський зріст військово-політичної та господарської потенції, такої потенції, якої справді не було від того римсько-німецького цісарства, що його німці мають тепер назад проголосити. У цій ситуації скріплення Мадярщини Закарпаттям чи ослабленням Румунії довшим мадярським кордоном і відрізанням безпосереднього звязку з Заходом — це дрібниці, які не мають для Німеччини ніякого значіння. Можна дивуватися, що ІІІ. Німеччина з легкою рукою відкинула той сам етнічний принцип, що його ще так недавно сама піднесла і проголосила як нову міжнародню тезу у Мінхені та Відні. Видно, що і та теза її більше непотрібна, що вважає за можливе зректися навіть того морального атуту, який роззброїв була в часах судетської кризи Францію і Анґлію.

Тайною вкритий дальший шлях Німеччини. Здобувши нові (чеські) осередки промислу, німці примушені шукати далі — нових великих ринків збуту. Підкреслюємо з притиском, що коли дехто з земляків казав тільки про „визволювання Наддніпрянської України німцями" — то ми завжди вживали далеко скромнішого терміну: пошукування німцями на совітському Сході теренів збуту для своїх промислових виробів. Чи вони зможуть здобути ті ринки без політичного плину щодо теренів нинішнього Совітського Союзу, такого плину, якого не мали перед Берестейським миром та який злегковажили собі зараз після того миру — можна дуже сумніватися. Але — хоч історія і не повторюється — проте ті самі історичні помилки нераз повторюються...

Недуга часу.

Луцьк, 13. березня 1939.

В таких переломових моментах, які переживає людство сьогодні, гартуються або ломляться характери, щезають або розвиваються ті чи інші їхні риси.

Бачимо все це сьогодні й у нашій українській дійсності, особливо на надбужанських землях — Волині, Холмщині, Поліссі. Тут у психічному комплексі українців відбуваються великі зміни. Ослаблювання одних і зміцнювання других рис української психіки йде тут значними кроками.

На жаль, поруч із національним дозріванням наших мас, гартуванням молодих характерів і приспішеним гоном до свідомого національного життя — маємо й неґативні явища, про які не можна мовчати.

Тут спинимося лише на одній такій рисі нашої психіки, що в своєму зміцнюванні доходить до загрозливих розмірів. Риса ця загально українська, вироблена віками, яскраво відбита в кожній клітинці, в кожному прояві нашого національного життя, навіть — у гимні, в якому все якось само собою станеться на добре.

Пасивність, сентиментальність, мрійництво, підшиті своєрідним містицизмом і фаталізмом — ось та риса, що сьогодні розростається в надбужанських українцях до-краю і паралізує місцеве життя.

Політичні події останніх місяців, зацікавлення українською проблемою ріжних чужих чинників і зриті нові форми життя карпатських українців — усе це просто загіпнотизувало наших надбужанців: вони відбиваються від щоденної необхідної праці і все глибше поринають у хвилі уявлінь та мрій.

Всі довкола подвоюють енерґію, прискорюють темпо життя, зміцнюють працю, кладучи велику вагу на речі реальні, злободенні. А наші, задивлені кудись у далечінь місцеві українці впадають щораз у більший безрух, забувають про домагання повсякденного життя, мріють, ворожать...

Самоуправні вибори? Дурниці. — Орґанізацій нема? Якось-то буде. — Хтось [illegible] ходить, намовляє, — тягне? Нехай. Завтра може бути інакше. — Занедбане господарство, діти без відповідного виховання, брак заробітків праці, нема що їсти? Якось перетерпимо!..

Ялове мрійництво притуплює потребу [illegible] ху, енерґії, чину. Розпалена уява з'їсту[illegible] конкретний плян. Пасивність обмотує життя павутинням, замулює відпадками чуттєвости. Найпекучіші потреби сьогоднішнього дня трактуються, як невартні уваги дрібниці. Ми[illegible] те краще завтра має прийти якось само собою — незалежно від сьогоднішнього діяння.

Витворюється хоробливий психічний стан. [illegible] вістки — Приємні, хочби й неправдоподібні вістки — [illegible] й обличчя щасливо всміхаються; неприємні вістки — і враз пригноблення. „Приємні вістки без вини" стали сьогодні наркотиком, без якого багатьом годі прожити. „Незнайомі" [illegible] кають їх, як морфіни чи кокаїни, щоб забути про дійсне життя й пожити мрією.

Очевидно, живий, повний сил [illegible] нарід не може не цікавитися світовими [illegible]

..ми, та особливо подіями на рідних теренах; не може не горіти захопленням, не пережива.. ти того, що переживають десь рідні брати, сусіди, ціле людство; не може не мати своїх поглядів і плянів на майбутнє. Але всі подібні зацікавлення, хвилювання та міркування в здоровому організмі не вбивають активности й не ведуть до сплячки та мрійництва, а навпаки: дають нові сили, збільшують енергію й ..гін до творчої праці. Та у нас все навпаки, все перекидається на Бога, на добрих людей, на випадок, на долю, що має колись „усміхнутися" нам.

Такий психічний стан творить дуже сприятливий ґрунт до розчарувань, депресії, паніки, резиґнації не тільки з мрій, але й із самої дійсности. Люди нараз падуть з неба на тверду землю і тим сильніше товчуться, чим більше перешкоджало їм мрійництво працювати над злагідненням та поліпшенням життя.

Треба тут завважити, що згадана психічна недуга в більшій мірі охоплює інтеліґенцію, як селянство. Але вона починає проникати вже й у села. І це тим страшніше, що для селян раптовий перехід від великих сподівань і солодких мрій до твердої дійсности дуже часто рівняється катастрофі: маємо цілі села (і на Волині і на Холмщині і на Поліссі), які не витримали подібного психічного струсу, заломились і пропали для свого народу.

Тому то слід розпочати енерґійну акцію, щоб збудити надбужанське громадянство від безплідних мрій і спрямувати його в бік конструктивної праці. Слід довести до свідомости українських мас і те, що мрійницька пасивність — це самогубство, що життя — це рух і що лише конструктивна праця в кожній, хочби найменшій клітинці життя — це певний шлях до кращого завтра.

А такої невідкличної і можливої праці довкола нас ще немало.

В. Островський.

Примара війни у Франції.

(Від нашого кореспондента).

Женева, 13. березня 1939.

Означити походження цієї примари тяжко, ..і кожної іншої. Те, що не існує реально, властиво аналізі не піддається. А ніяких реальних ..чинників в сучасному політичному житті Европи, навіть і цілого світу, що вели б нехибно до війни, властиво нема. Побоювання війни поширено без порівняння більше в демократичних великодержавах ніж у національних. Наскільки ..це побоювання щире і наскільки примара війни призначена на те, щоб лякати здогадного, чи уявленого противника, ствердити досить тяжко. А що відріжнити цього не може і пересічний громадянин, то в цьому полягає одна з небезпек ..воєнних вісток, що напружують без потреби його нерви; вони водночас збільшують і його готовість вести останній гріш на надмірні зброєння.

До Женеви примари війни приходять із звістками головно з Франції, яка оточує кантон з трьох боків. Жан Містлер, посол, колишній міністр, голова комісії для закордонних справ, пише цими днями у „Журналь де Женев", що 15. ц. м. Італія сформулує офіціяльно свої домагання супроти Швайцарії. Постійний паризький дописувач того денника, Пер Бернюс, що є і редактором великого паризького денника „Журналь де Деба", виступив із досить сензаційною статтею про пляни Німеччини заняти Голяндію і Швайцарію. Його уперта ворожість супроти Німеччини відома, але з огляду на те, що його часопис поважний і не йде на сензації, його стаття викликала деяке враження. Там виступив із статтею на ту саму тему, очевидно як фаховець у воєнних справах, ґенерал Дюваль. Не відкидаючи можливости того, що Німеччина займе східні провінції Голяндії, пише він про Швайцарію так: „Я гадаю, що аналогічна операція тут мала б поважні труднощі. Швайцарці боронились би рішуче і могли б дістати швидку поміч нашої армії. Напад на Швайцарію викликав би не зважаючи на ніякі декларації негайно війну".

Рішуче заперечує кожну ймовірність нападу Німеччини на Швайцарію і „Жур. де Женев" з 11. ц. м. зазначуючи слушно, що чутки цього роду пускали у пресі вже кілька разів. Далі там читаємо: „Ми не маємо ніяких причин мати сумніви щодо святочних приречень даних нам Німеччиною. Ми не забуваємо того, що в неспокійні вересневі дні на кордоні від Базелю до Констанци не було більше двох баталіонів німецького війська". Зрівноважений паризький „Тан" виступає також проти невідповідального ширення неспокою,звертаючи увагу на запевнення дані кілька днів тому з німецького боку. Найкращим засобом утримати лад в Европі він уважає „політику миру в дусі мінхенського порозуміння". Щодо самої Німеччини, то її преса нотує з найбільшим спокоєм алярмові чутки і міркування у французькій, почасти і льондонській пресі. Берлінська „Дипльоматична і Політична Кореспонденція" звертає зокрема увагу на виступ Чемберлена в Палаті Громад проти поширювання фальшивих відомостей шкідливих для добрих міжнародніх відносин та заяви французького ґенерала Тільо, який уважає, що писати про пляни Німеччини напасти на Голяндію і Швайцарію це „несумлінні та небезпечні наклепи".

Проти примари війни, про яку так багато пишуть у Франції, виступає льондонський оптимізм помітний там від кількох днів, що не лишається без впливу і на французькі урядові кола. Англійці твердять, що ситуація цього року значно ріжниться від торішньої — озброєння Анґлії йде прискореним темпом, її повітряна фльота має дорівнювати в кінці літа німецькій, декларації Гор-Белішi запевняють Франції значну поміч від новоутворених анґлійських дивізій, президент ЗДА запевняє „демократичним" великодержавам поміч Америки в боротьбі проти можливих „напасників". Кінець есп. війни відкриває вільний шлях для франко-італійського порозуміння, — отже Чемберлен має вигляди скликати ще перед кінцем літа конференцію великодержав у справі обопільного обмеження зброєнь. Чи страхи з одного і оптимізм з другого боку є щирі чи удавані, ствердити нелегко.

М. Данько.

Гомін, гомін...

(Від власного кореспондента з Канади).

Торонто, кінець лютого 1939.

Останні місяці 1938. р. були свідками найбільшої популяризації української справи на північному американському континенті. Не було, це можна рішуче ствердити, ані одної щоденної чи тижневої ґазети, яка не взяла б собі за обовязок поінформувати своїх читачів про українську справу. І всі ґазети писали, подавали вісти про Україну й український нарід, часами навіть не звертаючи уваги, звідкіль, з якого джерела ці вісти походять, чи вони правдиві, чи тенденційні. Але писали, бо така була мода, бо такий був знак часу.

Спочатку з приводу народин Карпатської України ці вісти були дуже суперечні. Найбільш уважному читачеві трудно було доміркуватися, де правда, а де видумка, де ворожа пропаґанда, а де совісний журналістичний обвязок. Пізніше, коли завірюха почала втихати, коли деякі більш заплутані питання саме життя розвязало, коли українська справа виринула на денний порядок у цілій ширині, тоді й відношення преси змінилося.

Американська преса перестала писати про українські справи отак собі, мовляв, з журналістичного обовязку, збуваючи коротенькими нотатками, спрепарованими в Будапешті або в Москві, але на найвидніших сторінках найповажніших та найвпливовіших орґанів стали появлятися вичерпуючі статті про Україну, український нарід, писані дуже безсторонньо, з великим знанням справи. Із засади до кожної з них були додані мапи України, такі точні й солідні, що їх не постидався б ані Кордуба ані Кубійович. Та на цьому не кінець. Напр. одна торонтська ґазета, одна з найсолідніших у Канаді, „Глоб енд Мейл", подаючи точну мапу України із точною статистикою розселення українського народу та природних багатств України, обіцює своїм читачам, що в майбутньому, коли цього вимагатиме потреба, буде старатися своєчасно якнайвірніше інформувати про українські справи. Другий торонтський щоденник „Стар", відомий із своєї совітофільщини, теж не залишився позаду. Оце вже від кількох тижнів у цьому щоденнику на редакційній сторінці появляються статті про українську справу. Правда, ці статті приправлені деколи совітофільським сосом, але в цілому вони залишають досить пристойне враження і мають те значіння, що актуалізують українську проблему.

Та це ще не все.

Рівночасно із цим пресовим гомоном лунала українська справа на хвилях етеру. Всі найважніші американські радіо-сітки (є їх чотири) у своїх щоденних вістях із світу все, коли була нагода і коли було треба, згадували про українців та про Україну. Крім цього спеціяльні лектори читали перед мікрофоном ріжних радіостацій відповідні, часами дуже солідні, реферати. Канадійська урядова Радіова Корпорація, що має цілий ланцюг радіостацій від Тихого Океану до Атлянтику, влаштовувала вже кілька разів дебати про українську справу, що в них брали участь університетські професори, журналісти, суспільні діячі тощо. Дебати ці відбувалися перед мікрофоном і були доступні міліонам слухачів.

Таким чином українська справа всякла в найдальші закутини. Світ уже нею зацікавився, світ уже знає про нас! Голосів про нас, і то прихильних, щораз більше.

Цікаве те, що те все, що писалося всюди про нас, було писане без нас. Тепер черга за нами!

Г. Шумливий.

Мадярські війська здобули Волівець.

ТУХОЛЬКА, ПАТ. Мадярські війська здобули вчера 11. годиною Волівець та йдуть дальше у напрямі польського кордону. До Волівця приїхали мадярські війська поїздом. В 11. год. перша мадярська стежа була віддалена на 7 км. від граничного тунелю.

Шевченкові роковини, українські словники Хмельницький на сцені.

ШЕВЧЕНКОВІЯНА.

28. лютого урядовий Шевченківський комітет оглянув і прийняв проект памятника Шевченкові, що його поставлять на могилі поета та святочно відкриють 22. травня ц. р. в день його похорону. Памятник, як видно з фотографії, поміщеної в „Вістях" уявлятиме монументальну постать поета, що стоятиме на високому педесталі з полірованого лябрадориту. Загальна висота памятника 16 метрів. В основу композиції памятника, як заявив автор цього проекту проф. Манізер, покладено те, щоб поперше його було видно на великій відстані понад Дніпром, подруге, щоб відвідувач, наблизившись до памятника, „міг відчути незабутній образ заглибленого в думи поета". Постать Шевченка вже знаходиться на місці, негайно почнеться і будова. На нашу особисту думку це та бронзова постать Шевченка, яку свого часу віддято для першого варіянту памятника Шевченкові у Києві та яку потім чомусь відкинули для Києва.

Катедра української літератури Харківського державного університету влаштовує ювілейну Шевченківську сесію. На цій сесії буде 14 відчитів і наукових рефератів, між іншими „Шевченко і світова література" академика О. Білецького, „Великий український поет і основоположник української літератури" проф. О. Парадиського, „Шевченко й народня творчість" доцента С. Шаховського. Аспірантура університету розробляє широку критичнобібліографічну розвідку. Випускають спеціяльний збірник „Вінок великому кобзареві", де помістять віршові та прозові твори студентів про Шевченка.

Український радіокомітет виступає із двома великими радіовиставами: „При битій дорозі" (за мотивами поеми „Катерина") й „Гайдамаки" (за поемою Шевченка).

Народній комісаріят звязку СССР з приводу ювилею випускає спеціяльну серію поштових марок з портретом Шевченка та його памятника.

ДОЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СЛОВНИКІВ ТА ЇХНІХ СКЛАДАЧІВ.

Наводимо дослівно надруковану у „Вістях" заяву новообраного члена Академії Наук УССР М. Калиновича під заголовком „Створити словники, гідні передової радянської науки". Коментарі, на нашу думку тут зайві. „Перед Академією наук УССР в галузі мовознавства стоять величезні завдання, в їх числі одне з основних складення російсько-українського словника. Цю велику роботу Інститут мовознавства повинен закінчити у визначений речинець 31. березня цього року.

Новий російсько-український словник допоможе очистити нашу мову та літературу від усіх перекручень, що їх внесли вороги народу — буржуазні націоналісти.

Відразу після цієї роботи Академія має скласти і випустити українсько-російський словник. Створення такого словника матиме світове значіння. Інститут мовознавства Академії Наук УССР одержує з закордону численні замовлення від перекладачів української радянської літератури і, на жаль, не може запропонувати їм доброякісного українсько-російського словника. Сучасні українсько-російські словники, зокрема словник Грінченка, складені десятки років тому. Вони застарілі й не можуть задовольнити ні вимог перекладачів, ні зрослих культурних потреб мас.

Перед Академією стоїть ще одна дуже цікава й потрібна робота — це вивчення діялектів української мови, яка ввійде, як складова частина в роботу діялектольогії РСФСР та інших братніх республик по вивченню місцевих діялектів.

На нове доповнення Академії Наук УССР покладається велика частина виконання цих важливих завдань. Я особисто працюю по складанню нових словників і в цій роботі хочу принести якнайбільшу користь, щоб наші словники були гідні передової радянської науки".

„БОГДАН ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ" НА СЦЕНІ.

Житомирський обласний театр виставив уже „Богдана Хмельницького" Корнійчука як прем'єру. Найближчою прем'єрою йде він у Київі у театрі імени Франка. Користуючися з цього наводимо короткий схематичний зміст цієї песи, надрукованої в одній з останніх книжок „Радянської Літератури".

У першій картині нарада старшин Запорожжя, в якій бере участь і Хмельницький поза сценою. На сцені курінний отаман Лубенко й сотник Горобець, вороги Хмельницького. Вартові приводять пійманого шпигуна. Лубенко, який з ним у контакті, випитує його і нібі доручає Горобцеві ще раз допитати його. Зявляються: Хмельницький, Кривоніс, Богун, Ганжа, кошовий та інші. Радяться, як виступити проти поляків. Горобець заявляє що шпигун у нього утік. Лубенко хоче сам з ним розправитися, але Хмельницький не дозволяє цього, доручаючи це Ганжі. Лубенко за сценою розагітовує козаків проти Хмельницького. Горобець дізнається, що шпигуна він випустив з доручення Лубенка. Хмельницький застрілює Лубенка. Приїздить Тугай бей. Спільна нарада. Всі виходять на велику військову раду, причому кошовий заявляє, що булаву він передасть на раді гетьманові війська запорізького Хмельницькому. Усі гукають: „Слава гетьманові Богданові".

Друга картина — на Січі. Писар Лизогуб агітує непомітно проти Хмельницького. Низка побутових сцен (написаних досить живо). Кривоніс виряжає на Україну кобзарів підіймати нарід. Кобзарі співають пісню:

„А ми ж тую червону калину, гей, гей та піднімемо,"
„А ми ж свою славну Україну, гей, гей та розвеселимо...

Хмельницького обирають на гетьмана. Хмельницький цілує булаву. „Під Жовті Води на перший бій, а далі гнати мечами ворогів з України!" Військо вихоплює шаблі. Слава! Слава! Слава!...

Друга дія. Табор Хмельницького під Жовтими Водами. Хмельницький з полковниками ладиться до бою. Лизогуб допомагає непомітно ворогам. Козаки приносять бранця. Це Виговський. Він оповідає свою історію й радий битися за батьківщину разом з Хмельницьким. Козаки приносять красуню Зосю. Хмельницький відправляє її до свого намету. Хмельницький відправляє на велику небезпеку до ворога старого козака Тура, той іде з радістю. Хмельницький каже йому в слід „Такий нарід ніхто й ніколи в рабів не пертворить!" Мимохіть зав'язується роман Богуна з козачкою Соломією, що переодягнена за його джуру. Починається бій (написано, треба сказати, сценічно). Козаки Кривоноса вирушають співаючи „Червону калину". Бій продовжується з перемінним успіхом. Лизогуб вживає заходів допомогти ворогові. Хмельницький кидається до бою. Кречовський зі своїми козаками переходить на бік Хмельницького.

Третя дія. Під Корсунем у палатах Потоцького. Йде підготування до наступу на Хмельницького. Приходить вістка про перемогу під Жовтими Водами, виявляється, що Лизогуб — негласний езуїт.

Четверта дія. Київ, резиденція Хмельницького. Крізь вікно видно дзвіницю і частину Софії. Лизогуб продовжує свої дії, робить наклепи на Богуна. Доручає Зосі (теж ворожій агентці) отруїти Хмельницького, але це йому не пощастило. Лизогуба викрито.

Друга картина. Саля, де приймають послів. Посли від Польщі, Росії, Молдавії, Туреччини, Криму. Хмельницький вітає їх. Виділяє російських послів, каже, що Україна в пожежах і крові чекає на допомогу російського братнього народу. Свариться з польськими послами, які оголошують йому війну. З вулиці чути „Червону Калину", музику. Хмельницький: „Чуєте? То вирушають полки мої! (Показує булавою). То народ український іде битися за свою волю, за батьківщину, за честь, за життя й цей народ ніхто не переможе!" Завіса. Взагалі пєсу читаємо живо, хоч вона написана тільки двома фарбами: білою та чорною. Л.

Вісти з Буковини й Басарабії.

ТЕАТРАЛЬНІ ВИСТАВИ.

Товариство „Українська Бесіда" дістало дозвіл на театральні вистави в Чернівцях. Дружина українського театру (на жаль без Дудича, Дудичевої, Дутки і Терлецького, яким румунська влада заборонила виступати на терені цілої Румунії) відіграла в неділю 5. III. пополудні і вечором перед заповненою салею „Нар. Дому" „Наталку Полтавку". Дня 19 ц. м. український театр виставить комедію „Мартин Боруля".

ЗАБОРОНА ШЕВЧЕНКОВИХ СВЯТ.

Шевченківські Свята на Буковині й у Басарабії влада заборонила.

НАШ ДОМАШНІЙ ПРОМИСЛ НА ПЕРШОМУ МІСЦІ.

Як ми вже повідомляли, Т-во „Жіноча Громада" в Чернівцях брало участь у виставі домашнього промислу Буковини і сумежних повітів, Хотин та Дорогой. Жюрі промислової палати признало Т-ву „Жіноча Громада" за виставлені вишивки та вироби з українськими народніми мотивами першу премію.

Найкращі експонати — це роботи пань: Іванни Гордійчук, Одарки Князький, Наталки Марко, Орисі Торомбул та ін. Годиться відмітити, що вишивки Хотинщини (Басарабія) дуже подібні до снятинських і заліщицьких.

НІМЦІ СВЯТКУЮТЬ.

В травні цього року буковинські німці святкуватимуть урочисто 150-літній ювілей свого побуту на нашій землі. На зазив австрійського цісаря прибули в 1788. р. перші швабські осадники на Буковину й основували кольонію Іліщешті. Сьогодні живе на Буковині коло 80.000 німців.

ГІДРОЕЛЕКТРИЧНА СТАЦІЯ У БАСАРАБІЇ.

Басарабські містечка Ново-Селици, Липкани й Хотин звернулися до румунського уряду за дозволом збудувати своїм коштом на Пруті коло с. Перерите гідроелектричну стацію. Кошти будови та інсталяцій доходили б до 150 міліонів леїв. Ця стація зможе доставити електричний струм хотинському і частині чернівського повіту. Але не вважаючи на те, що громадяни самі хочуть фінансувати цю будову, уряд ледви чи дасть свою згоду, бо стація мала б знаходитися й обслуговувати українську етнографічну територію.

КОМУНІСТИЧНА АГІТАЦІЯ.

По довшій передишці комунарські агентури знову заворушилися. У Вашківцях, Коромчеві, Вижниці і Сторожинці викрили комуністичні гнізда. Влада безпеки арештувала 16 жидів і жидівок, 5 українських селян і 3-ох поляків. Слідство виявило, що комунарі мають нову тактику. На агітацію між селян посилають молодих гарних жидівок. Вони агітують проти румунської школи, церкви й — „українських буржуїв-фашистів".

З досвіду знаємо, що по відсиджені кари жидки дістають зза кордону пашпорти і гроші на дорогу до Болівії і т. п. Наші селяни продавши останній кусник поля на заплату чужому адвокатові, стають таки справжніми пролетарями, але жидів і комуни вже й на очі не хочуть бачити.

ПОЛПРЕД ПРАЦЮЄ.

Букарештенський комуністичний журнал у румунській мові „Азі" (Сьогодні) приніс у числі з 12. III. статтю на цілу сторінку про „поета кріпаків" Тараса Шевченка, з портретом. Стаття описує як „славно і гучно" уся „Росія" святкує роковини нашого Генія. Це туе думки Добролюбова і Горкого. В окремім розділі намагається доказати, що Шевченко був російським патріотом і дуже любив козаків. Кінчить так: „І сьогодні народи від Каспійського моря до прадісів Кому, від західньої „російської" границі по Тихий Океан захоплено повторюють Його поезії." Тому, що жидки уживають цього числа журналу для агітації між нашими селянами, видно, що стаття інспірована полпредом, що з Букарешту намагається викликати розклад у нашому національному організмі.

В. Цесив.

Мадяри стрічають сильний спротив у Карпатській Україні.

— СТВЕРДЖУЄ КОРЕСПОНДЕНТ ПОЛЬСЬКОГО ЩОДЕННИКА.

„Курер Варшавскі" подає телеграму з Берліна такого змісту:

„У справі дальшого розвитку подій у Словаччині й Карпатській Україні нема ніяких інформацій. Відомо лише, що мадярські війська посуваються вперед у Карпатській Україні поволи, бо стрічають поважний спротив ворога та зводять з ним завзяті бої".

Премієр Карпатської України на румунській території?

ЕВАКУАЦІЯ ЧЕХІВ НА ПОЛЬСЬКУ ТЕРИТОРІЮ.

БУКАРЕШТ, ПАТ. Д-р Волошин приїхав у четвер рано до Сату Маре в північнім Семигороді. Товаришить йому кількох членів карпатоукраїнського уряду. Румунська влада дозволила їм приїхати до Румунії.

Рівночасно надходять вісти, що відділи давньої чехо-словацької армії дальше переходять румунський кордон; на румунській території їх негайно роззброюють. Разом з ними приїздить до Румунії чимало чеських утікачів з Карпатської України.

ТУХОЛЬСЬКИЙ ПРОВАЛ, ПАТ. Мадяри йдуть дальше вперед. Після нічного відпочинку чеські війська переходять польський кордон. До Тухольського провалу зближується 40 чеських самоходів. Одна чеська кольона спинилась у Верецьких Долішніх. Чехи просили, щоб перепустити 8 евакуаційних поїздів — мабуть через Ужок. Чеська евакуація дуже хаотична — утруднюють її снігн.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Команда мадярської групи, що заняла Сваляву, переслала чеським відділам, що були у Волівці, телеграму з домаганням, щоб зложили зброю. Чехи виконали цю вимогу. Чехи відступають здовж залізничої лінії Сянки.

Студентські справи.

Життя та праця Т-ва українських студентів львівської політехніки „Основа".

Т-во „Основа", одно з найстарших і найповажніших студентських товариств не тільки у Львові, але й у краю, відбуло свої річні Загальні Збори 26. II. ц. р. в одній із саль філії львівської політехніки. У звіті уступаючого Виділу, зокрема голови Т-ва Сергія Костецького, знаходимо такі дані про це товариство:

„Основа" обєднує всіх студентів українців львівської політехніки. **Число членів у р. 1938/39 замкнено цифрою 263, що дає найбільше число членів за останніх 10 літ.** Згідно зі статутом „Основа" є т-вом наукового та самопомогового типу. Свою працю виконує „Основа" через низку кружків, гуртків і комісій. При Т-ві істнує шість кружків, що гуртують студентів поодиноких виділів політехніки, а саме: 1) кружок архитектів (чл. 13), 2) кружок студ. інжинірії (чл. 71), 3) кружок лісників (чл. 21), 4) кружок механіків (чл. 43), 5) рільників (чл. 77), 6) хеміків (чл. 38). В кружках іде головно фахова праця. Кожний кружок має свою власну бібліотеку, що з неї користають його члени. Амбіцією кожного кружка є свою бібліотеку якнайбільше поширити і збогатити в усі важніші книжки та підручники. В р. 1938-39 обіймали кружкові бібліотеки Т-ва „Основа" разом з бібліотекою культурно-освітньої комісії Т-ва 1.081 чисел. Треба зазначити, що час до часу перестарілі книжки та підручники висортовуються й усуваються. Найбільшу діяльність проявляв у 1938 р. кружок механіків. Як у попередньому, так і в тому році згуртував він самоходовий гурток та започаткував працю в гуртку радіотехніки (8 учасників). Досить живу діяльність проявляли також кружки в ділянці реферативній.

В ділянці допомоги своїм членам працює „Основа" при помочі двох комісій, а саме: 1) комісії допомогової та 2) комісії посередництва праці. З огляду на вагу завдання допомогова комісія співпрацює тісно з Головним Виділом Т-ва. Число членів, що користають з допомоги Т-ва, є досить поважне. І так у 1938. р. ... місячних субвенцій на квоту ... зол., харчевих на квоту 697 зол., отже разом 1304 зол. Треба підмітити, що з огляду на обмежені фонди Т-ва можуть користати з допомоги найбільш потребуючі і то тільки ... Поважну ролю відіграє тут комісія посередництва праці. Завдання її полягає у ... лекцій чи інших платних занять для членів Т-ва. Треба підмітити, що зпоміж українських техніків поважна кількість, бо не на половину, живе на своєму власному ... В році 1938 на 263 членів 12 відс. удержувалося виключно з власної праці, 36 відс. діставало малу поміч від рідні, 62 відс. діставало на повне удержання від рідні.

Окрему позицію в „Основі" займає культурно-освітня комісія, звана коротко К. О. К. — це живий звязок „Основи" з українською суспільністю. Завдання К. О. К. можна коротко зясувати: дбати, щоб українські студенти техніки були постійно в тісному звязку з українською суспільністю, були все зорієнтовані в українському житті, студіювали з думкою дати зі себе не тільки фахівців, але й добрих будівничих поодиноких відтинків національного організму. Внутрі К. О. К. істнують поодинокі референтури, як попадок, виставово-імпрезова, прогульок і т. п., що їх завданням було організувати працю суспільну не тільки внутрі Т-ва, але й назовні. В мин. році успіхи були менші як попередніх літ, у звязку з атмосферою та подіями, що заістнували восени м. року. Слід підмітити, що К. О. К. веде курс англійської мови.

Дуже живу діяльність проявляє шаховий **гурток при К. О. К., що кожного року організує шаховий турнір за мистецтво українського студента. В мин. році здобув мистецтво та** мандрівну нагороду Центросоюзу — срібну шахову вежу — Шевчик Ярослав, студ. хем. на 14 учасників. Цього року йде боротьба за першенство між 16 учасниками, не тільки членами „Основи", але всіх високих шкіл Львова.

Також у **ділянці фізичного виховання** дає Т-во доказ зрозуміння цих важних справ, фундуючи мандрівну нагороду за мистецтво українського студента у пятизмагу. Від 1930. р. ця нагорода (срібна чаша) була в руках ріжних переможців і щойно в останньому році здобув її на власність О. Мартинович, студ. інж., трикратно обороняючи титул мистця та геґемонію українського техніка у студентському пятизмазі.

Кожного року влаштовує Т-во репрезентаційні вечерниці, що мають уже вироблену марку між усіми львівськими імпрезами: дохід з них ішов завсіди на фонд будови Дому українського техніка у Львові. В минулому році Т-во влаштувало тільки скромну вечірку для своїх членів та запрошених гостей.

В буджеті „Основи" найповажнішу позицію творять позички та стипендії для незаможніх членів (1.304 зол.). Дальше йдуть видатки на адміністрацію, збільшення інвентаря та субвенції для кружків і К. О. К. В мин. році по стороні видатків прийшла ще одна дуже поважна позиція: чинш за домівку (600 зол. річно). До липня 1938 р. „Основа" користала з безплатного приміщення в забудованнях св. Юра, де було місце також на харчівню Т-ва.

На приходи Т-ва складаються 1) членські вкладки, 2) субвенції з політехніки, 3) приходи з імпрез, 4) ріжні допомоги. З усіх цих позицій найбільша субвенція з політехніки (чи пак від Т-ва Прихильників Академічної Молоді, коротко Т. П. М. А.). Приходи з Т. П. М. А: від 1933 р. представляються так:

рік:	1933	1934	1935	1936	1937	1938
зол.	1028	—	2100	1142	685	1300

Поза тим члени „Основи" користали з підмог Академічного Душпастирства чи то в харчових абонаментах, чи в позичках-субвенціях на суму к. 1.300 зол.

Т-во „Основа" є власником площі при вул. Ісаковича, на якій має станути „Дім українського техніка". Всі доходи з імпрез від ряду літ „Основа" призначує на будову цього дому.

Майно Т-ва в 1938 р. представляло вартість к. 900 зол. (крім бібліотек). На нього складається комплетне умеблювання домівки, комплетний виряд харчівні (тепер нечинної) та ін. Під цим оглядом можна „Основу" назвати найбагатшим українським студентським товариством.

Попри всі вище наведені цілі й завдання має „Основа" одну головну мету: збільшити якнайбільше українські технічні кадри. Тому Т-во старається заохотити якнайширші круги української середне-шкільної молоді до технічних студій. Цьому мають служити інформаційні сходини, інформації поміщувані в українській пресі, підготовні курси для тих, що вписуються до політехніки. На жаль, на цьому заходи „Основи" мусять кінчитися. Решта, себто скількість принятих українців, залежить виключно від влад політехніки. Назагал число українців принятих на перший рік усіх виділів вагається коло цифри 40. Цього року приняли на перший рік разом 43 українців (мех. 3, інж. 8, хем. 7, арх. 4, рільн. 20, ліс. 1). Процентово найменше число принято на механічний виділ, бо лише к. 2 відс.; найбільше, як щорічно, на виділ рільничий.

Якщо зважити, що технічні студії тривають розмірно довго та що не всі приняті на І-ий рік їх кінчать, то побачимо, що **наші інжинірські кадри зростають дуже поволі.**

Загальні Збори вибрали одноголосно новий Виділ у складі: Стефанівський Богдан — голова, Геля Степан — заст. голови, Стельмах Модест — секретар, Шавала Евген — скарбник, Ганчерюк Богдан — бібліотекар, Вересюк Іван — домівкар, Питляр Андрій, Соловко Володимир, Паук Михайло — члени. Демянчук Іван, Лиса Володимира, Бандрівський Ярослав — заступники. Костецький Сергій, Горницький Орест, Романишин Михайло — контрольна комісія.

Віримо, що новий Виділ не тільки продовжуватиме працю попередніх Виділів, але зуміє теж поставити її на якнайкращому рівні.

М. Мед.

„Поділ Чехословаччини є незгідний з духом мінхенської умови“

— заявив міністр Галіфакс.

Мін. Галіфакс зложив у палаті льордів заяву у справі подій у Середущій Европі. На його погляд ситуація основно змінилася вже в хвилині, коли Словаччина проголосила незалежність. Німеччина не повідомила сиґнатаріїв мінхенського договору, що висилає туди військо. Хоч німецькі війська увійшли до Чехії та Моравії за згодою празького уряду, методи, що їх ужила Німеччина, не годяться з духом мінхенського договору.

Галіфакс підкреслив, що він не думає нікому закидувати ,що він зломив зобовязання, але недавні зміни в Середущій Европі мусять спричинити зміну у взаїмних відносинах між державами. Вони вже нарушили довіря — а це тим прикріше, що вони в останньому часі вже поправлялися.

ЗАЯВА ЧЕМБЕРЛЕНА.

Прем. Галіфакс зложив у палаті громад подібну заяву, як Галіфакс — у палаті льордів. Те, що сталося — ствердив він — не передбачене у мінхенській умові; німецькі методи не годяться з духом тієї умови. Брітійський уряд і дальше змагатиме до того, щоб і в майбутньому міжнародні спори ліквідувати дискусією не війною.

З 10-міліонової позички Чехо-Словаччина вибрала лише 3,250.000 фунтів; Англійський Банк дістав наказ спинити дальші виплати до вияснення ситуації.

БРИТІЙСЬКІ МІНІСТРИ ВІДКЛИКАЛИ ВИЇЗД ДО НІМЕЧЧИНИ.

Льорд Галіфакс заявив у палаті льордів, що поїздку міністрів Стенлія та Гадсона до Німеччини відкликано.

Вписуйтеся масово в члени УКТОДІ й кличте інших, що досі байдуже ставилися до потреб Тва Допомоги Інвалідам!

Марія Сокіл та Антін Рудницький у Канаді.

Наші відомі артисти Марія Сокіл і Антін Рудницький, які після минулорічних успіхів у Злучених Державах осінню м. р. вдруге виїхали на концертове турне до Америки, виступають від двох місяців з величезним успіхом у Канаді. Їх концерти відбулися вже в найважніших центрах провінцій Квебек, Онтеріо і Манітоба — в Торонто, Монтреал, Гамілтон, Віндсор, Форт Віліям, Вінніпег і ін. — та були не тільки успішні для самих артистів, але і для нашої музики, яку вони пропагують. Уся англійська преса не щадить слів захоплення для української музики та їх виконавців. Подаємо кілька таких голосів із численних ґазетних вирізків, які ми дістали.

„Торонто Івнінг Телеграм“ (6-го січня) у великій рецензії п. н.: „Марія Сокіл прийшла, заспівала і перемогла“ пише м. ін.: „...Такий чудовий спів, такий золотий голос, таке мистецтво співу і виконання ми тут рідко коли чули. Марія Сокіл є одночасно великою співачкою і великою акторкою. Разом, співачка і пініст творили дует, який в такій досконалости ми тут ще не чули..“

Монтреаль, „Ля Патрі“ (22-го січня): „...Голос Марії Сокіл чудово вирівняний в усіх регістрах і позиціях, солодкий у звуці і чаруючий своєю безпосередністю. Виконання цілої великої і складної програми було таке, що слухач і не спостерігся, коли проминули ці дві години: навпаки, коли закінчилася програма, зложена з 16-ти точок, ніхто з присутніх навіть не підвівся з місця! Щойно по пятій доданій пісні публика почала заспокоюватись у виявах свого захоплення...“

Брентфорд, „Ді Експозітор“ (11. січня): „...Такої стихійної овації яку наша переповнена концертова саля зготовила вчора Марії Сокіл і Антонові Рудницькому в нашому місті ми мабуть ще ніколи не пережили. Але й таких артистів, так чудово з собою зґармонізованих у мистецьких передачах усіх виконуваних творів, ми тут ще не чули... Кожна українська народня пісня у виконанні Марії Сокіл набирає рисів великого музичного твору найвищої якости...“

Форт Віліям, „Дейлі Таймс Журнал“ (7-го лютого): „... Вісімсот осіб сиділо вчора мов зачаровані на концерті передової української співачки Марії Сокіл... У творах Антона Рудницького відчувалося великий талант...“

Кенора, „Кенора Майнер енд Нюс“ (10-го лютого). Велика, одноштальтова рецензія п. н.: „Марія Сокіл, артистка, яка чарує слухачів...“ „...Марія Сокіл, велика українська співачка і артистка, полонила серця усіх слухачів, які заповнили салю вщерть... Вона і її концерт це безсумніву найбільша подія в музичному житті нашого міста за останні роки...

Вінніпеґ, „Ді Вінніпеґ Трібюн“ (11-го лютого): „...Марія Сокіл, названа „українським соловейком“, має голос незвичайної краси, яким таксамо незрівняно передає великі оперові арії, як і простенькі народні пісні... Вона захоплює з першого звуку, з першої хвилини появи на естраді...“

Крім фахових рецензій усі часописи поміщують інтервю своїх репортерів з нашими артистами, їх фотографії, звіти з англійських та українських принять в їх честь, тощо. М. ін. широко описували приняття Марії Сокіл і Антона Рудницького президією міста Торонто, яка в особі мейора (президента) міста та „алдерменів“ (радних) влаштувала в честь артистичної пари офіціяльне приняття в 2 „сіті-гол“ (маґістрат).

До великої популярности артистів у Канаді причинилася фільма „Запорожець за Дунаєм“, яку висвітлюють скрізь у Канаді (та від недавна і в Злучених Державах) з величезним успіхом, який у великій частині приписують виступові Марії Сокіл в головній ролі Одарки.

Тепер після трьох концертів у Вінніпеґу при випроданій салі — артисти виступають на Заході у провінціях Саскачеван і Альберта. Від квітня Марія Сокіл і А. Рудницький знову концертуватимуть у Злучених Державах.

Даймо Жіночій Ремісничій Бурсі у Львові тривкі основи!

Всі пригадуємо собі ще ті симпатичні та прихильні звідомлення ґазет з посвячення жіночої ремісничої бурси у Львові, коли вона з маленької домівки на периферіях міста перенеслася до великого будинку при вул. Кохановського. І щойно мабуть з приводу цього торжества довідалася більшість нашого громадянства, що така бурса істнує вже від десятьох літ, живе своїм життям, розвивається і виконує преважне завдання: дає захист і родинну опіку дівчатам — ученицям „Труду“, торговельної ґімназії, курсів домашнього господарства і т. п.

На початок було учениць десять, сьогодні маємо їх уже 80 і то з ріжних сторін нашої землі: з Волині, Підляшша, Полісся, Лемківщини, Бойківщини, Гуцульщини й Поділля, а навіть одна з Ужгороду. Минулими роками були три з Басарабії. Всі вони понайбільше діти селян, дрібного міщанства і робітництва — та зрозуміло, чим для них бурса. Заможніші можуть знайти собі за добрі гроші добру стьнцію, але дівчина зпід убогої стріхи чи міщанської сім'ї, приміщена у великому місті денебудь і в когонебудь, під опікою некультурних, а то й непевних під моральним оглядом людей, часто в національно чужому для неї середовищі — тоді вона може легко пропасти.

Але наша бурса дає дівчатам не лише мешкання, харч, опіку. Бурса під умілим проводом настоятельки поза фаховим шкільним знанням поширює також відомости дівчат з обсягу культури й історії рідного краю, вчить товариської поведінки, дає тепло родинного дому і створює звязки поміж бурсачками, що колись відіграють свою ролю і в майбутньому.

Та щоб вичарувати такий гарний виховний осередок для нашого наймолодшого жіноцтва, треба було багато зусиль моральних і матеріяльних. Перші основи дала йому щедра жертва наших американських братів і сестер, які на руки п. Михайлини Говиковичевої зложили на ту ціль 3.000 долярів і ще й досі надсилають час до часу свої датки. За доляри закуплено (в довгом) невеличкий дім при вул. Кошаровій під Янівським цвинтарем де спершу знайшло приміщення 10 дівчат. Але це був початок. З року на рік бурса розросталася, число кандидаток більшало, так що вже в минулому році треба було доняняти кілька кімнат у сусідстві поза бурсою, бо в ній могли приміститися всього 24 бурсачки. Очевидно, такий розподіл бурси на два льокалі не був корисний ні під господарським ні під виховним оглядом, а коли ще в цьому шкільному році почали з усіх сторін напливати нові зголошення, що доходили до сотки (а були між ними такі зголошення з окраїн, яким ніяк не можна було відмовити), пані з Бурсового Комітету, який у цьому часі перетворився на самостійну філію Краєвого Товариства Опіки над Молоддю, почали шукати за більшою домівкою, куди б можна перенести цілу бурсу

Морська співпраця між Анґлією та Францією на випадок війни.

ЛЬОНДОН, АТЕ. У палаті громад посол Мендер запитав чи на випадок війни Англія моггиме користуватися французькими морськими базами, Франція — британськими. Парлям. секретар адміраліції Шекспір відповів, що на випадок війни обі держави будуть у тіснім союзі, тому є передбачена також і близька морська співпраця між ними. Між представниками обох штабів йдуть розмови.

—o—

Німеччина заложить базу підводних суден на Канарійських островах?

ЛЬОНДОН, АТЕ. У відповідь на інтерпеляції в палаті громад, парляментарний секретар адміраліції Шекспір заявив, що адміраліція не має ніяких інформацій, будьто би на Канарійських островах мала повстати база для німецьких підводних суден.

Чеські утікачі з Карпатської України у Львові.

Через львівський двірець переїздять поїзди з чеськими утікачами. В год. 9.40 приїхав нормальний поїзд з Лавочного, до якого причіплено два вози з чеськими жандармами, граничними сторожами та цивільними особами. Утікачі втомлені, пригноблені, оповідають, що евакуація заскочила їх нечайно. Перед виїздом вони випродали за безцін своє майно. Коли дістали наказ негайної евакуації та вирушили до польського кордону, січовики розброїли їх. Втеча була панічна — утікачі губили в юрбі дітей, жінок; тепер навіть не знають, що з ними діється. Утікачі питали за чеським консулем.

Перед приїздом чеських утікачів на двірець приїхали представники місцевої влади: начальник політичного виділу воєвідства, городський староста та заступник міського коменданта поліції.

Опісля до Львова приїхали дальші поїзди з чеськими утікачами. Відішлють їх через Краків до Чехії.

В год. 11. приїхав другий транспорт, зложений з 35-ох зал. возів та 3-ох льокомотив (чеських), в год. 12.35 — третій транспорт — 35 товарових возів, один особовий та один поштовий; приїхало 546 осіб. У Львові замінено кілька товарових возів на особові та приміщено там жінок і дітей. Між утікачами багато хорих на грипу; на львівськім двірці лікарі поробили їм застрики.

Коло 14. год. транспорт віїхав. За час постою у Львові чеські поїзди окружила поліція.

—o—

1

І відповідна домівка знайшлася, мов з неба впала. Школа ветеринарії покинула один зі своїх дотеперішніх льокалів при вул. Коховського, і його власник винаняв нам цілий двоповерховий дім (до спілки зі школою „Труду"), покищо як льокаторам, але з правом купна на власність. Будинок просторий, вигідний і дає змогу поширити число бурсаків до сотки. Але... треба його нам купити, бо оплачувати високий чинш не калькулюється.

Отже стоїмо перед евентуальністю: продати власну реальність при вул. Кошаровій і купувати нову — мале застереження: продаючи свою, дістанемо ледви четвертину того, що мала б коштувати теперішня. Значить: решту гроша треба знову роздобути. І філія вживає до цього усіх засобів. Раз-у-раз дає різного роду імпрези при співучасти бурсаків, енергійно стягає членські вкладки — але це капля в морі. Нам треба ще 50.000 зол., щоб стати власником великої двоповерхової будівлі! І тому за дальшою поміччю ми приневолені звернутися до всього громадянства.

Українці зза океану поклали основи бурси, верхівку мусить здвигнути старий край, бож у ній будуть виховуватись його доньки, які, повернувшись відтак на села і містечка, стануть новими кадрами вишколених і національно освідомлених робітниць серед широких мас населення. Кожний даток, зложений на оцю ціль, це не пропащий гріш, а розумно вміщений капітал, який усьому громадянству принесе багаті відсотки.

Гроші просимо складати на адресу: Марія Громницька, Львів, Зем. Банк, Словацького 14.

ЗА ВИДІЛ II. ФІЛІЇ КРАЄВОГО Т-ВА ОПІКИ НАД МОЛОДДЮ У ЛЬВОВІ:

Мих. Говикович, голова. Анна Рижевська, заст. голови. Іванна Левицька, секретар. Марія Громницька, касієр. Конст. Малицька, Ст. Стефанівська, Ірина Лежогубська, Олена Залізняк, Стефанія Савицька, Софія Таранько, Марія Гелемей.

Після анексії Чехії – напад на західні держави.

ФРАНЦУЗИ ЗАНЕПОКОЄНІ РОЗПАДОМ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

ПАРИЖ, АТЕ. Французький уряд не зареагував на окупацію Чехії — зрештою він підтримує звязок з Льондоном. Французькі консулі вже здавна повідомляли, що нім. війська зосереджуються на чеськім пограниччі, але ці війська перейшли кордон так скоро, що Франція не мала змоги на те зареагувати. Часопис зближений до міністерства закорд. справ стверджує, що годі починати політичну акцію з метою: змусити Чехію, Словаччину й Карпатську Україну до співпраці.

Противники „мінхенської політики" називають теперішні події „другим Мінхеном" та висловлюють здогад, що „третій акт Мінхену" прийде небавом: буде це спільна німецько-італійська акція проти західних держав.

З життя наших установ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО Т-ВА ІНЖИНІРІВ.

Дня 19. м. м. відбулися річні Загальні Збори Українського Технічного Товариства у Львові. Збори відбулися у власній домівці при вул. Гродзіцьких ч. 1, II. у прияві 70 інжинірів зі Львова і краю.

Зборам проводив голова Товариства інж. Роман Базилевич. Зі звітів Ради, поміщених в органі „Технічні Вісти" ч. 2, як і зі звіту, що його складав устно на зборах голова, довідалися приявні про широку ініціятиву Ради в минулому році. Зокрема слід підчеркнути працю „Комісії розбудови українського промислу". Українські інжиніри, свідомі своїх завдань, постійно працювали при розбудові нашого життя.

Звіт з фінансової господарки в Т-ві зложив скарбник інж. Борис Дурбак. Зі звіту виявилося, що вплив вкладок у діловому році осягнув найвищу квоту з усіх попередніх літ. Тому біллянс Т-ва замкнено надвишкою зол. 633.89, яку зужито на покриття страт з попередніх літ.

В імені Контрольної Комісії відчитав звіт з провірки інж. Ю. Величко, що поставив внесення на признання абсолюторії Раді за її діяльність. У дискусії забрав голос сеніор наших інжинірів інж. Павло Дурбак, що виявив велике вдоволення з праці Ради. Абсолюторію принято одноголосно.

З черги голова Т-ва предложив плян праці на найближчий рік. У дискусії над цією справою забирав голос інж. Білинський, підчеркуючи велику вагу наукової організації наших молодих підприємств та необхідність переведення статистики нашого промислу й інших господарських ділянок.

Загальні Збори приняли одноголосно такі резолюції: Виходячи із заложення, що технічно-господарська координація і раціоналізація праці на наших землях є пекучою потребою дня, Загальні Збори У. Т. Т. з 19. II. 1939 доручують нововибраній Раді розпочати підготовні праці в цьому напрямку, зокрема: 1) Перевести статистику технічно-господарських станиць та інжинірського стану на наших землях. 2) Повести акцію в напрямку організації праці та поширення науково-дослідних метод у виробництві. 3) Причинитися до популяризації технічних дисциплін та завдань інжинірського стану серед громадянства.

На внесення інж. В. Маркуся вибрано комісію-матку в складі: інж. В. Рижевський, Д. Пеленський, А. Ліськевич. На внесення комісії вибрано головою Товариства **інж. Романа Базилевича** і як членів Ради на місце вибуваючих: інж. Міляннча Атанаса, інж. Дурбака Бориса, інж. Маркуся Володимира, інж. Пеленського Евгена, інж. Прокопова Івана, інж. Весоловського Ярему, інж. Колодницького Омеляна, інж. Чайківську-Турулу Олену. З давніх членів Ради залишились: д-р Лукашевський Володимир, д-р Федів Ігор, інж. Білинський Роман, інж. Окпиш Богдан. Як заступники ввійшли у Раду: інж. Сидір Ярослав, інж. Ковальчук Михайло, інж. Ільницький Анатоль. До Контрольної Комісії вибрані: інж. Величко Юрій, інж. Крохмалюк Юрій, інж. Рудик Захар. Склад Мирової Комісії доповнено в цей спосіб: інж. Мудрак Юліян, інж. Павликовський Юліян, інж. Храпливий Евген. Заступники: інж. Вінцковський Ярослав, інж. Рижевський Теофіль.

Наприкінці дуже широка дискусія розвинулася над справою редагування „Технічних Вістей". Одні з бесідників (інж. Деревянко, Грушкевич, Шох, Крохмалюк Роман) виступали проти надмірної популяризації „Технічних Вістей" і домагалися наукового характеру для нашого журналу, інші, як д-р Храпливий, уважали популярний напрям „Технічних Вістей" за правильний і пропонували друкувати наукові статті в окремому виданні чи в додатку. В дискусії забирав ще голос інж. Волошин. Андрущак та Романенко, при чому порушено справу технічних курсів заочного навчання.

—o—

ЗНОВ ДИМІСІЯ СИРІЙСЬКОГО УРЯДУ.

БЕЙРУТ, ПАТ. Сирійський уряд під проводом Гафара уступив з огляду на те, що сирійська мандатна влада признала всім віросповіданням рівні права. З тої самої причини уступив перед місяцем уряд Маргама.

КОНАН ДОЙЛЬ. 2)

Мумія число 249.

Сміт усміхнувся і виклепав люльку об решітку печі.

— Ах, тепер ти дав мені заглянути в карти, мій друже. Тепер розумію, чому Белінґгем не належить до твоїх приятелів.

— Помиляєшся. Я знався з цією дівчиною ще з того часу, коли вона не була вища від цієї люльки й тому саме болить мене, коли бачу, що вона буде нещаслива. Я певен, що мій осуд про ту людину справедливий. Чи пригадуєш собі ще його пригоду з Нортоном?

— Забуваєш, що я тут тільки перший рік.

— Маєш рацію. Отже, це сталося минулої зими. Певно ти знаєш дорогу біля ріки, де витягають кораблі. Одного дня проходжувалося тут кількох студентів з Белінґгемом. Кілька днів раніше був упав дощ і знаєш добре, як виглядає ця дорога по дощі: ця вузька доріжка була покрита калюжами брудної води й болота. Насупроти їм важко йшла бідно одягнена бабуся, що вертала з базару з кошиком товару. А чи знаєш, що цей грубіян зробив? Коли стрінулись, він штовхнув її так немилосерно, що вона впала в болото. Нортон, якого я знаю як холоднокровного, доброго товариша поміг бабусі встати і сказав Белінґгемові свою думку про його вчинок. Слово пішло за словом, так що Нортон зломав свою палицю на ньому. Я бажав би, щоб ти бачив, яким поглядом Белінґгем міряє Нортона, коли вони стрінуться. Але. Господи Боже, вже одинадцять година. Сміте!

— Куди так поспішаєш? Закури собі ще люльку.

— Ах, ні! Знаєш, що за 14 днів я складаю іспит. Балакаю нісенітниці тут з тобою, тимчасом як я повинен уже давно бути в ліжку. Позич мені твій череп, коли ти його вже не потребуєш, бо Віліямс не звернув мені ще свого. Коли дозволиш, візьму також і ці кісточки... Дякую, не треба мені шматинки, візьму все до кишені. Добраніч, приятелю, а не забудь, що я тобі сказав про твого сусіда.

Гасті стиснувши руку свого приятеля, сходив униз старими сходами. Сміт перестав курити, присунув крісло ближче до стола та розкрив грубу книгу в зелених палітурках: анатомічний атляс. Хоча він в Оксфорді був щойно перший рік, проте це був не новик у медицині. Вже раніше він студіював в Глезґові та в Берліні, а від докторату ділив його вже тільки останній ригороз. Його енергійні уста, високе чоло і ясне обличчя зраджували людину, що без якогось особливого таланту, але тільки своєю пильністю та витревалістю досягне тої самої мети, що і студент з геніяльним мізком.

Так сидів уже мабуть одну годину, заглиблений у свої книжки, вказівки наближувалися вже до дванадцятої, коли він почув якийсь звук. Сміт підняв голову і прислухався. Цей звук міг виходити виключно тільки з кімнати, що лежала під ним, де жив його товариш, якого Гасті змалював йому дуже темними барвами. Сміт його знав тільки як блідого, у самоті закоханого юнака, якого вікно кидало до пізньої ночі червоняве світло на стіну старої вежі. Ці нічні студії звязали їх якимсь путтом. Сміт відчував якесь заспокоєння, коли в нічній тиші мав недалеко від себе особу, що як і він не спала. Тому до свого сусіди родилося в ньому почуття мимовільної симпатії. Гасті безперечно добрий юнак, але наділений буйною фантазією може трохи переборщив.

Коли звук не повторявся, Сміт нахилився знову над своєю книгою. Враз понісся нічною тишею слабий викрик найбільшого страху. Сміт бистро підвівся. Він був спокійної вдачі, взагалі ніколи не хвилювався, але в цьому викрику було стільки страху, що йому аж кров у жилах захолола. Тому що викрик походив із кімнати того чоловіка, а ще до того вночі пробуджувалось в його душі тисячі фантастичних думок. Чи має йти туди чи радше зачекати? Стояв хвилину нерішуче, коли почув, що по сходах хтось бистро йде вгору. В його дверях появився напів одягнений і смертельно блідий Монкгавс Лі.

— Ходіть чимскоріше надолину, — крикнув тяжко віддихаючи. — Белінґгем лежить непритомний.

Аберкромбі Сміт без слова пішов за ним. Хоча він був дуже зворушений, все-ж не міг стримати руху здивування, коли увійшов до помешкання хворого і оглянувся довкола себе. Ніколи досі ще він не був у такім студентськім помешканні; цеж скоріше був орієнтальний базар, а не кімната! На стінах висіли египетські та східні реліквії. На заглибинах у стінах стояли погано вирізані дивоглядні статуетки, над ними висіли потвори з головою бузька, бика, кота або сови, біля статуй богів з очима, що виглядали неначе мигдали й були прикрашені зміями, висіли і жуки, вирізані з ляпіс-лязулі. Статуї Гора, Ізіса й Озиріса стояли на вікнах, а зі стелі звисав правдивий син старого Нілю — величезний крокодиль зі страхітливою пащею.

Посередині цього дивного окружения стояв

Жіноча сторінка.

ЗАЗДРІСТЬ.

Ось таке собі, здається, дрібненьке, але багатьом людям властиве почуття. На жаль, мусимо признатись, що це почуття навіть може властивіше жінкам, ніж мужчинам, а в усякому разі у жінок воно частіше проявляється у дрібницях, ніж у мужчин.

Властиво у мужчин це почуття можна скоріше означити як вражена амбіція, бо воно є спонукою до нового чину, до осягнення того, що є предметом заздрости.

У жінки це почуття викликає лише невдоволення, а часом і злість, що хтось інший має те, чого вона б саме собі бажала. Становище іншої жінки, її матеріяльні достатки, родинне щастя, а нераз якась нова суконка, капелюх чи новий мебель у помешканні — ось найчастіше, що викликає це прикре і негарне почуття.

Та була байдужа загалові чиясь заздрість, якби вона не відбивалась на оточенню, якби через неї не терпіли не тільки ті найближчі, але й дальша родина чи знайомі. А подивімся тільки, які прикрощі викликає нераз заздрісна людина. Скільки непотрібних сварок, спліток, а то й наклепів поширює заздрісна людина. Як затроює вона життя і собі та іншим через це нездорове почуття!

Ось приклад: Молоде дівча має успіх на якійсь забаві. Їй заздрять, і не так ще їй заздрять молоді (вони менше хворіють на цю хворобу), як мама чи тета тої, що менше бавиться. Іронічний усміх, неприхильне слово, якийсь натяк з уст такої неопанованої суперниці чи її прихильниць і вся радість попсована, часом навіть дає притоку і до більших прикрощів.

Приятелька має гарний, а в усякому разі новий капелюх чи суконку. Я теж мушу їх мати. І пропав родинний спокій. Пропали також всі буджетові розрахунки та обмеження. Нестрашний навіть довг...

Але це у дрібницях. А бувають і поважніші справи. Хтось вибився на сяке-таке становище, має сякий-такий заробіток. Чому не я? І починаються інтриги, сплітки і всякі заходи, щоб ту другу зіпхати. Нема тут тої здорової амбіції і конкуренції, щоб самій собі створити щось подібного, але є нездорове і шкідливе та принижує людську гідність почуття заздрости.

Жінка розумна і опанована боронитиметься і лікуватиметься від цього почуття, як від небезпечної хвороби, яка мучить не лише хворого, але накоює лиха і його оточенню.

На жаль, серед невідрадних обставин життя у нас хворих цією хворобою жінок є дуже багато і замість на творчу, корисну всьому громадянству працю вони витрачують свої сили на дрібну, негідну боротьбу.

Щоб лікувати якусь хворобу, треба її знати. А тому треба собі добре усвідомлювати які наслідки можемо мати нераз від такого чисто особисто далекого від людей хованого почуття, яким є заздрощі.

Опанувати себе, спрямувати в інший, більш доступний і шляхотніший бік свої забаганки — ось де буде перемога над цим низьким і негідним людської самопошани почуттям.

М. О.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

ДОМА ПРИ ПРАЦІ.

Дозвольте змінити дещо приповідку: „Скажи мені, як коли одягаєшся, а я тобі скажу, хто ти". Не сумніваємося про ваші відомости, що носять (носили, будуть носити) на пляжу, до театру, каварні на теніс чи деінде — прецінь не без причини оглядаєте модні журналі. Знаємо також, що не йдете до театру у спортовім костюмі та що на ринок рано не йдете в коронковім комплеті. Одначе скажіть нам — уважаєте також на те, щоб дома при праці бути відповідно убраною?

Не належите часом до тих жінок, які думають, що дома всякий одяг добрий і порядкуєте у старій пополудневій суконці? Не попадаєте може в другу крайність і тому щоб виглядати мальовничо — не колете трісок на відпал у квітистому шляфроку, придержуючи його запопадливо, щоб не розійшовся? Зробіть іспит совісти і скажіть, у чому прятаєте, а в чому варите?

До ґенеральних порядків безумовно найпрактичніші штани. Не від старої пижами з широкими ногавицями, а звичайний т. зв. фершалюнг. Такі штани, які носять механіки з довгими ногавицями, коло кісток ніг запняті, з великими кишенями. Не мусять бути з синього полотна — будуть гарні і з бавовняної матерії до прання, в білі точки чи колірового кретону.

Така одіж мусить бути вигідна і мусить добре вас охопити і хоронити перед порохом. В ній можете лізти на крісла, на сходи, чистити вікна і лямп, витирати паркети, вішати фіранки. Не бійтеся, що в невідповіднім місці розірветься — не вяже ваших рухів. Можете в ній цілком сміло отворити двері листоношеві чи іншому гостеві; це ідеальний одяг до праці.

До менших порядків вистане звичайна суконка до прання. До стелення одягнете на цю суконку чисту запаску. Тому, що вбираєте її на малу хвилину і по постеленні її знову скидаєте, мусить вона скоро одягатися. Для цього булоб найліпше, якби така запаска мала замість шлейок лише комнір, який перекинете через голову, а ззаду завяжете. Запинання шлейок стримує, і ґудзички радо в невластиву пору відриваються.

При варенні хоронить домашній одяг дуже добре велика запаска — очевидно також до прання — після вподоби убрана коліровою випусткою чи лише кишенями. Може це бути також запаска з рукавами до завязування ззаду. Її убирають як плащ і вона знаменито хоронить цілу суконку. Така запаска добра також при заварюванні овочів, бо овочі часто люблять при дрелюванні стрикнути. Така запаска хоронить знаменито суконку та її рукави. Її легко вбираємо і здіймаємо. Буває деколи, що при варенню несподівано хтось до вас завитає і ви дуже радо позбуваєтеся одним рухом запаски.

Чистота при варенню конечність. Розуміється, що, щоб бути все чистою, треба мати відповідну кількість домашніх суконок і запасок. Не раз, на жаль, можна стрінути жінку, яка при варенні носить суконку сумнівної чистоти. Отже доповніть собі свій запас домашніх суконок і запасок новими речами. Видаток знову не такий великий, а вибір в матеріялах до прання великий.

Лю. Ко.

—о—

З нашої хроніки.

З КЛЮБОВОГО ЖИТТЯ.

Дня 6. березня вітав клюб „Нової Хати" й „Труду" гостя з Варшави — **Наталю Михайлівну Дорошенко.** Кімнати клюбу була набиті вщерть членками й гостями. Знане імя артистки та цікава тема притягли публику.

Наталя Дорошенко мала говорити про історичне й новіше вбрання Придніпрянської України. Як артистка, знала її українське вбрання взагалі. Під орудою [illegible] та вказівок Кричевського й Антоновича, вона вивчала в музеї та збірки. Референтка дала короткий перегляд усіх частин жіночої одежі. З зацікавленням слухали присутні про давні парчеві матеріяли, шовком ткані [illegible], легкі французькі черевички. Також [illegible] вбрання минулих часів багате в цікаві подробиці. Референтка спинилась на плахті, що її вважає необхідною частиною полтавського вбрання. Оздоблені вишивкою вже в новішому часі і їх треба при стилевому одязі оминати. Взагалі референтка підкреслювала, що до нашого питомого вбрання треба ставитись із великою увагою. Не перемішати догмовано те, що устійнилось у нас віками.

У дискусії поставлено до референтки питання щодо вечора нар. ноші у Варшаві. У другій половині квітня підготовляє Союз Українок у Варшаві такий перегляд. Кілька пань під орудою Наталі Дорошенко готує собі стилеве народнє вбрання.

Чергового понеділка відбувся в клюбі виклад на господарську тему. Говорила м-р Ірина Гладка про „Участь жінки в кооперативному русі". Слухачок було досить багато. М-р Гладка поділила жіноцтво на міське і сільське з огляду на те, що господарська їх роля зовсім інакша.

Спершу спинилась на участі міської жінки в кооперації, що є ще дуже мала, але постійно зростає. Потім обговорила господарські зацікавлення сільської жінки. Її участь у кооперації значно більш активна. У кооперативах для закупу і збуту вона творить 10% членів, у молочарських навіть одну четвертину членів. Також у кредитівках її участь дуже поважна.

Як окреме явище обговорила жіночі кооперативи, що займаються ґалянтерією, кравецтвом і народнім мистецтвом. Також мануфактурні відділи при споживчих кооперативах повстають тепер за співучастю членів-жінок. Особливе становище займають жінки у кооперативній пропаганді. Тут їх природний хист до виховання стає їм у пригоді.

Дискусія розвинулася дуже живо. У першу чергу вона ствердила застій у зацікавленні кооперативними справами серед міського жіноцтва. Потім розбирала причини того явища та як тому запобігти.

Вказано також закид на адресу міської кооперації, що не шукає контакту зо своїми членами. Рішено частіше влаштовувати дискусійні вечорі на господарські теми. У дискусії брали участь пп. Павликовська, д-р Кононенко, інж. Зібенко, О. Залізняк, Л. Підгірська. Наприкінці відповідала м-р І. Гладка на всі запити.

У понеділок, дня 20. п. м. присвячений буде оглядові преси.

Практичні поради.

ВІДСВІЖУЄМО ЛІЖКА І ПОСТІЛЬ.

Мило нам по всіх денних трудах спочити у вигідному ліжку, чи на тапчані. Але ліжко і постіль вимагають доброго догляду, так як все інше в домашньому господарстві.

Зранку відчиняємо вікна у спальні. Матраци і подушки розкладаємо так, щоби доходило до них повітря. За сильне нагрівання сонячним промінням відбирає гнучкість пірю. Якщо відсвіжуємо постіль на дворі — тоді тріпаємо покривала і ковдри при помочі другої особи в руках. Ніколи не вживаємо до тріпання тріпачки або тростини. Це улюблений спосіб наших домашніх помічниць, але дуже нездоровий для постелі.

Зате після ручного тріпання з пороху, чистимо докладно ковдри і матраци волосіною щіткою. Дбайливо вичищуємо при швах і рубчиках, де нагромаджується багато пороху. Ліжка і тапчани раз у тиждень витираємо докладно всередині вогкою стиркою. До води, де замочуємо стирку, даємо трошки терпентини.

Подушки, пухові ковдри і перини тратять при довголітньому вживанні пружність, набирають пороху.

В місті легко їх віднистити, віддаючи до заведення, де від електрики і пера стають як нові.

На селі відсвіжують піря запарюванням у миляній воді. Випране і просушене на повітрі піря вибивають легенько тростинкою. Але не буде воно таке, як нове. По одному і другому способі відсвіжування, піря зменшується, тому треба додати до подушок і перин троха свіжого піря. Уважаймо, де закуповуємо його. Найліпше купувати просто від сільських господинь. Особливо гарне піря там, де в селі більша ріка і гуси плавають по ній. Тоді піря пушисте і свіже. У несолідних складах продають піря зі старих подушок, часто із заразками всяких недуг.

АМОНЯК В НАШІМ ГОСПОДАРСТВІ.

Проникливий пах амоняку добре нам знаний. Купуємо його чи то в аптиці чи в дрогуерії і якщо тримаємо все добре закоркованим то витримає нам дуже довго. є користь з нього можемо мати велику.

Найліпшою прикметою амоняку є та, що коли його відповідно розріджимо (1:10), то він цілком не шкодить ніжній тканині, ані колір не зміниться, ані волокно не ослабне чи то буде на вовняній матерії чи на шовковій, а рівночасно вичистимо ним кожну пляму і ту найменшу. Коли навіть перемо вовняну чи шовкову матерію в теплім миливі, то можемо додати кілька крапель амоняку, бо не має він того впливу на тканину, що [illegible] сода. Коли часом трапиться нам неприємна пригода і десь капне на матерію солина чи інша кислина, то амоняком урятуємо те місце від розкладу, а також і від плями, бо він квас нейтралізує. Також при плямах від ржі ратує амоняк дуже добре, при кровавих плямах та плямах від трави є він єдиним засобом, що скоро і добре ті плями виваблює. Вимішаний зі спіртом (1 частина амоняку на дві частини спірту) виратує нас амоняк від плям з чорнильного олівця, від стрічки на машині до писання чи копієвого паперу. Якщо часом при чищенню амоняком кольорова матерія тратить свою барву, то добре мати під рукою мисочку з оцтом, до якого збіліле місце змочимо, а барва нам відразу вернеться. Притертий одяг, обиття на меблях, килими, [illegible] освіжимо щіткою намоченою в амоняку розрідженому водою.

Влітку ратує нас амоняк при укусах комарів, павуків, муравлів тощо.

При чищенню срібла, скла, кришталів, дзеркал, лакованих дверей та віконних шиб — все нам допоможе амоняк розріджений водою, з милиним.

Амоняк є дійсним приятелем в господарстві і про нього не треба нам забувати.

Організація пасічників.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ГОЛОВНОЇ ПАСІЧНИЦЬКОЇ СЕКЦІЇ І IX. ЗІЗД ПАСІЧНИКІВ Т-ВА „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР" У ЛЬВОВІ.

Цьогорічні сходини пасічників Т-ва „С. Г.", що відбулися 27. лютого ц. р., пройшли під гаслом скріплення своєї організації та поглиблення і поширення праці. Велика саля Т-ва „С. Г." витала делегатів від 17 Повітових Пасічницьких Секцій та коло 30 окремих пасічників зі всіх наших земель. За президіяльним столом засіли: нестор українських пасічників о. дек. Пилипчук Василь з Любші, проф. Бриняк з Білої (Тернопільщина), проф. Лисий з Бучача, п. Шлемкевич з Серафинець (Городенка). Проводив зборами голова Гол. Пас. Секції проф. Гусаківський з Тухлі.

Відкрив Збори дир. Т-ва „С. Г." д-р Е. Храплизий, який привитав IX. Зізд Пасічників та згадав про головніші етапи праці Т-ва „С. Г." у пасічн. ділянці зперед 30 літ. Опісля передав провід Зборів голові Гол. Пас. Секції проф. Гусаківському, який візвав присутніх до вшанування памяти померших членів пасічників нашої організації, між ними бл. п. б. сенатора проф. Сергія Шелухина, члена Ради Всеславянського Пасічницького Союзу, інстр. пасічництва Тернопільщини проф. Тимочка, який подарував на наше Т-во більшу суму грошей і свою пасіку Подільській Пасічничій Спілці в Тернополі та інших.

Звіт з діяльности Гол. Пас. Секції склав секретар Секції інж. Боровський. У звітовому році українські пасічники були зорганізовані з 327 пасічничих секціях, з них 43 повітових. Звіт здали всього 33 повітові секції, що обєднують 7.328 пасічн. господарств з 113.883 пнів пасіки.

Потім предложено Зборам плян праці на 1939. р.

По вислуханні звіту і пляну праці розвинулась широка дискусія, в якій порушено багато актуальних пасічничих справ і вкінці ухвалено низку резолюцій, з яких важніші отсі: 1) домагатися приділу чистого цукру для бджіл, а не денатурованого; 2) просити збільшення приділу того цукру, в залежности від медозбору і до 10 кг. на пень; 3) робити всі можливі заходи або упростити дорогу одержання приділу цукру та передати її під цілковиту відповідальність пасічницьких організацій та ін.

На цьому офіційна частина Зборів закінчилась і почалася святочна частина.

Всі присутні вирушили до Музею Наукового Т-ва ім. Шевченка, де відбулося відкриття Пасічницького Музею Н. Т. ім. Шевченка. Це своєрідне пасічницьке свято відкрив д-р інж. Е. Храпливий, який підкреслив вагу такого Музею для залишення нащадкам історії нашого багатого колись пасічництва, про яке знаходимо згадки в історіях чужих пасічників, та яке має у своїй засаді традиції пасічницької науки Прокоповича. Разом із тим подякував управі Музею Н. Т. Ш. за ласкавий дозвіл примістити Музей у себе і мати над ним опіку. З черги дир. Чайкісвький в імені Природничого Відділу Музею Н. Т. Ш. подякував Т-ву „С. Г." та ініціяторам заложення цього цікавого відділу при Музею Н. Т. Ш. і просив пасічників і надалі збагачувати свій відділ ріжними експонатами. Після того інж. Боровський пояснив присутнім окремі відділи зібраних експонатів. Були тут: ряд старих вуликів-колод з Полісся, Камінки, Жовківщини і з Карпат. Є оригінальний вулик, зроблений бл. п. О. Чникою з Жовтанець. В окремому кутку приміщені експонати: Прокопович у світовій літературі і пресі, де присутні бачили виставлену літературу, в якій писалося про нашого світової слави Прокоповича. В окремих шафах зібрані: українська пасічницька література і світова, українська пасічницька преса. Дуже гарно представляється збірка шкідників бджіл, починаючи від бузька до ос і шершенів. В окремій шафці зібране ріжне старе приладдя, хороби бджіл тощо, а також експонати пасічницької кооперативи „Рій".

По обіді наради свята продовжувались. Голова Зборів проф. Гусаківський вніс Зборам пропозицію надати почесне членство сеніорам нашого пасічництва: о. дек. Пилипчукові В., вчен. агр. Е. Архипенкові й інсп. І. Марцінкову. Збори приняли цю пропозицію бурхливими оплесками. Після цього о. дек. Пилипчук подав історію повстання і працю Пасічницької Секції Т-ва „С. Г." від 1909. р. аж до війни. Цікавий реферат о. декана представив присутнім той великий крок наперед, що його зробило на наших землях повоєнне українське пасічництво. Опісля інж. Боровський виголосив реферат про нові методи з продукції воску. Реферат був відповідно демонстрований діяграмами. По дискусіях над рефератами і побажаннях умістити реферати в „Українському Пасічнику", Збори закінчилися в год. 8-ій веч. Зїзд залишив серед присутніх надзвичайно товариське і бадьоре враження.

Також Словаччині загрожує німецька окупація.

Як подають польські часописи в деяких словацьких місцевостях чехи виступають проти словацької влади зі збройним спротивом. Словаки не вспіли опанувати Сіллі, де є 5.000 чеських вояків. Розійшлася поголоска, що слов. уряд покликав на поміч німецьке військо.

Поява нім. військ у Словаччині викликала серед словаків поважний неспокій. Щоправда, офіційно пояснюють, що ті війська лиш переходять через Словаччину — щоб ослонити крило німецьких військ, які займають Моравію, але це не успокоює публичної опінії, бо з того боку німецьким військам нічого не загрожує.

По Словаччині ходять поголоски, що Німеччина хоче прилучити до Моравії промислові західні околиці Словаччини.

Мадярщина домагається східної Словаччини?

У ПОЛЬСЬКІЙ ПРЕСІ ПОЯВИЛАСЯ ПОГОЛОСКА, ЩО В БУДАПЕШТІ ПОЧАЛИСЯ НІМЕЦЬКО-МАДЯРСЬКІ РОЗМОВИ ЩОДО МАЙБУТНЬОГО СХІДНОЇ СЛОВАЧЧИНИ, ЗАСЕЛЕНОЇ УКРАЇНЦЯМИ, АЖ ПО РІКУ ОНДАВУ.

МАДЯРИ ПРИЗНАЮТЬСЯ, ЩО НАРУШИЛИ СЛОВАЦЬКИЙ КОРДОН.

БУДАПЕШТ, ПАТ. У звязку з вісткою, що Глінкова Ґвардія обсадила кордон Карпатської України, з мадярської сторони вияснюють, що мадярські війська в поході на Карпатську Україну не могли в деяких місцях точно триматися кордону, але що Мадярщина готова негайно зліквідувати ці інциденти.

ЧИ СЛОВАЧЧИНА УТРИМАЄТЬСЯ?

Шаньо Мах виголосив перед мікрофоном промову, в якій закликав населення до спокою. Події розвиваються в такім темпі — ствердив він — що може неодин сумнівається, чи Словаччина зможе утриматися. Та не вільно сумніватися ні на хвилину ані тратити віри у велику місію словацького народу.

Словацького народу не поділять; алярмуючі поголоски з пограниччя неправдиві.

Хто не купує річно бодай 10 книжок для власної потреби — той не заслуговує на назву інтеліґента.

великий чотирокутний стіл, покритий паперами, фляконами і сухими листами якогось роду пальми. Всі ці предмети були так накопичені, що на столі залишилось місце для мумії в саркофагу, що була вийнята мабуть з деревляної ляди, що стояла порожня під стіною. Сама мумія, погана й чорна, наче вугіль, була напів вийнята зі свого саркофагу; костисте рамя та рука з пальцями, подібними до кігтів, спочивали на столі. Об саркофаг був спертий звиток пожовклого папірусу, а напроти мумії в широкім кріслі лежав непритомний, з головою взад схиленою, власник цих дивоглядних предметів. Здавалось, що його широко отворені зі страху очі неначе були б сперті на крокодилі під стелею і посинілі губи легенько ворухались під уривчастий віддих.

— Боже мій, він умирає! — крикнув Лі.

Це був струнчкий юнак, з іскристими чорними очима і майже оливкової шкіри, що сильно відріжнюється від англійського типу, яким був Сміт.

— Думаю, що це тільки непритомність — заявив медик. — Поможіть мені, візьміть його за ноги.., так, а тепер положимо його на канапу... Скиньте всі ці чортівські речі на землю... Яка тут мішанина! Подайте, прошу, мені склянку води, а я розіпну йому комірець. Але що йому могло статись?

— Не знаю. Почувши його викрик, я прибіг сюди. Дякую вам, що ви прийшли, пане Сміте.

— Серце його бється наче молоток, — сказав медик, приложивши руку до його серця.

— Здається, що він зімлів зі страху. Погляньте тільки на той вислів страху у його обличчі. Намочіть йому обличчя водою...

Його обличчя справді було зовсім біле, наче без крови і на голові коротке, темне волосся було наїжене. Сірі очі були широко розкриті, зіниці розширені, наче б закамяніли від страху. Дивлячись на ці ознаки жаху, Сміт пригадав собі пересторогу свого приятеля Гастія.

— Але що могло його так перестрашити? — спитався накінець.

— Мумія.

— Мумія? Як це?

— Не знаю, але він займається нею наче навіжений. Я просив його кілька разів, щоб її залишив, але він не слухає. Це вже вдруге, що він мене так налякав. Минулої зими я знайшов його саме в такому стані віч на віч з цією потворою.

— Чому він завсіди займається цією мумією?

— Це вже мабуть його манія. Він пристрастно досліджує цю мумію, а в цьому фаху він знає більше, ніж всі вчені Англії. Ох, уже приходить до свідомости!

До смертельно блідого обличчя Велінґгема поволі верталася кров; він ворухнув руками і почав глибоко дихати. Ледви опритомнів, його зір сперся на мумії, потім на обох студентах.

— Що сталося? Що ви тут робите? — насилу промовив.

— Ще питайтесь, — відповів Лі, — налякали, можливо, ви нас трохи своїм криком. Не знаю, що я з вами був би зробив, якби товариш Сміт не прибіг мені на поміч?

— Ах, це — Аберкромбі Сміт, — сказав Веллінґтем, звертаючись до медика. — Це гарно з вашого боку, що ви прийшли. Я дурень, мій Боже!

І склонивши голову в долоні, вибух істеричним сміхом.

— З цим перестаньте, — сказав йому Сміт, злобивши його за рамя та енергійно потрясаючи ним. — Ви перепрацьовані. Залишіть гарненькі нічні забави з мумією, бо інакше стратите розум. В цій хвилині ви подобаєте на клубок нервів.

— А я хотів би знати, чи ви залишились би спокійні, якби ви побачили...

— Що?

— Ет, нічого. Хотів я лише сказати, що також і ваші нерви відчули б, якби ви провели ніч в товаристві мумії... Припустім, що я в останній час надто перетомився. Тепер мені покращало. Але ще не відходіть, поки я зовсім не буду у своїй шкірі.

— Тут брак чистого повітря, — замітив Лі, отвираючи вікно.

— Треба трохи бальсамічної живиці, — сказав Белінґгем і взявши один з листів сушеної пальми, спалив його над лямпою. Густий дим гострого запаху наповнив кімнату.

— Це посвятна ростина, ростина жерців — додав. — Чи знаєте хоч трохи орієнтальні мови, Сміте?

— Не маю про них найменшого поняття.

Здавалось, що по цій відповіді египтольогові полекшало на серці.

— Як довго я був у памороках?

— Пять або сім хвилин.

— Я й думав собі, що це довго не тревало. Який дивний настрій — ті памороки! Не можу сказати, чи тривало це секунди, чи тижні. Гляньте, того пана, що його тут бачите, поклали до труни у добі одинадцятої династії, себто перед сорока століттями, а всеж коли б вернулась йому мова, сказав би нам сам що ввесь той вік тривав одну хвилину. Але це так, наче був би закрив і відкрив очі. Але це чудова мумія, щож, Сміте?

(Далі буде).

Сторінка без політики.

Запрошення від американського президента.

Раз на рік американський президент приймає сотні своїх вибраних громадян у „Білому Домі" офіціяльно. Це велика почесть для запрошених. Один із таких гостей відомий журналіст Поль Нокс у журналі „Лайф" недавно описав свої відвідини з обєктивністю, за яку в деяких европейських краях, пішов бя просто до концентраційного табору. Але в Америці — президент держави підлягає критиці і навіть з нього вільно сміятись. Послухаймо опису прийняття містера Нокса.

Три карти.

Спочатку дістаєте тверду білу коперту з емблемою „Білий Дім". Усередині три карти: дві білі, одна жовта. Ота більша зі золотим президентським беріжком. Це запрошення до Білого Дому на 6. лютого. Друга карта — білет, що дозволяє вам їхати автом та оглянути сади Білого Дому, третя — карта входу до самого президентського будинку.

Напередодні 6-го лютого ви оглядаєте свій циліндер, жінка свій хвіст сукні. Коли у них щось недоладу то ви йдете до випозичальні одягів або мусите їх купити. Ніде нема такої строгої церемоніяльности в одязі як у Вашингтоні. Так бодай упевнюють вас вашингтонці. За 4 доляри можете випозичити собі одяг, який хочете. Таких крамниць є у нашій столиці багато; вона недурно має „соціяльні претенсії". Та надовго перед 6-им ви повинні подумати про одяг. 6-го від ранку найславніші випозичальні ґардероби мають уже черґу. Головно коли ви нормального росту — не знайдете вбрання для себе.

Порядок серед юрби.

Коли вас причепурили офіціяльно, ви кличете таксівку, показуючи шоферові карту їзди.

Переїжджаючи пенсельванською вулицею напроти освітленого Білого Дому ви зустрічаєтеся з одним із найхарактеристичніших явищ президентських прийнять — організацією. Від хвилини коли ваше авто їде подвійною лінією подвійних возів, при східніх Великих Воротах ви відчуваєте ввесь час, що поза вашими плечима є якісь руки,що попихають вас,показуючи дорогу. Ви їдете вузьким каналом по боках якого стоїть поліція, вояки, палатова служба та агенти. Від хвилини, коли ви вїжджаєте на простір Білого Дому вас уже взяв у свої руки складний апарат, який мусить наводити порядок серед юрби. Це одно з найбільших прийнять у Білому Домі для півтора тисячі гостей, здебільша урядовців. При східніх дверях відбирають від вас жовтий білет і від тої хвилини ви вже не потребуєте дивуватися, що вам робити і куди йти. Руки у рукавичках показують вам величезну салю, де возні мурини стягають з вас плащі і ведуть за собою. У великому голі вже чекає ціла маса інших гостей. Коли ви хотіли б серед натовпу знайти собі якесь місце — довгий шовковий шнур тягне вас наче по рейках до бічної салі. Ви думаєте собі, що це якась спеціяльна ласка для вашої особи, але ви помиляєтеся. У цій салі ви бачите нову масу гостей і вам не залишається ніщо інше як терпеливо стояти й чекати в довгому ряді таких самих безрадних, поки не дістанетеся до президентської салі.

Машина рухається.

На сходах наверху знаходиться вже президент у супроводі гостей запрошених на обід, які встали від стола під звуки гимну, що його грає моряцька орхестра. Пан президент зі своєю дружиною позаймали вже свої місця. Ціла машина для порядку тих відвідин починає рухатися й ви бачите у двох великих салях на підлозі перед собою й над головою яких дванадцять рядів, що посуваються як рівні стяжки. Тепер ви помічаєте, що той, що давав вам інформацію щодо строгого церемоніялу в одягу, трохи пересборщив. Ви бачите, що на салі деякі гості одягнені по спортовому, деякі тримають у руках капелюхи, інші прийшли в пообідному вбранні. Гості на переді пнуться сходами і ви теж пхаєтеся вперед. Люди посуваються ліктями, зберігаючи всі форми чемности. Нарешті ви доходите до сходів, при яких стоїть військова сторожа. Ще кілька хвилин і вам дозволяють іти вперед і перейти другу шовкову баріеру. Наверху сходів чекають на вас нові возні в золочених одностроях. Ще кілька кроків і ви опинитеся у т. зв. східній кімнаті. Тут урядовці у ґальовім одязі ведуть вас кудись, серед шуму чотирьох широких кольон гостей, які дивляться на південь. Ви оглядаєте золочені меблі по боках. По хвилині з нудьги ваші очі зупиняються на великому свічнику, що звисає зі стелі. І знову чекаєте...

Гості стоять гусаком.

Перед вами гості гусаком тягнуться, праворуч і щезають у малих бічних дверцях. Тепер урядовці з подивугідною обєктивністю пускають із двох рівнобіжних рядів гостей вперед. Ви майже наближуєтеся до своєї черги. Якийсь урядовець підносить руку і зупиняє попереду вас якогось гостя, що відступив своє місце своїй жінці, кажучи: „Раніше панове!" Ряд вирівнюється, ви сунетеся обережно, щоб не наступити сусіда на нагнітки. Ті, що поза вами, дивляться нетерпляче, коли ви врешті посунетеся. Тепер ви вже дійшли до дверей, де дуже точно оглядає вас кілька добродіїв у вечірніх одягах. Нема сумніву, що це тайні аґенти. Все це у ряді, гусаком, ви пробиваєтеся у нову кімнату. Це кімната зелена. Переходите ще одну, це кімната блакитна. На її порозі ще один тайний аґент. Тепер ви перейшли вже поріг і щойно вперше побачили своїх господарів, президентську пару. Це вершок цього дня. Ви хотіли б, щоб ця хвилина трошки протяглась, але водночас урядовець якийсь киває вам головою: „Ваше імя будь ласка!" Ви кажете його, а він повторяє це президентові.

10-секундова зустріч з господарем.

Тепер ви бачите президентську руку простягнену до вас. Бачите усміх, чуєте стиск руки і ви стоїте перед панею президентовою Рузвельтовою. Вона теж усміхається і стискає вам руку — „фіть:" і вас уже нема. 20 хвилин треба вам було, щоб дістатись до Східної Кімнати, 30 хвилин, щоб її перейти. Через Блакитну Кімнату ви перейшли за 10 секунд. Тепер ви приголомшені. Ви вже в Червоній Кімнаті. Тут зібрані міністри та обідні гості. Перед вами велика їдальня з довжезним столом. При ньому льокаї-мурини подають вам пунч, без алькоголю, маленькі коржики і посолені горішки. Тут ви трішечки віддихнули. Орхестра в червоних одностроях грає у фоє.

Дорога до виходу.

Гості перемішані безладно, як у млині полова. Вони шукають якихось знайомих і пробують завести балачку, щоб відпочити після останнього напруження. Але вас штовхають ззаду так, що ви не можете встояти на місці і сунуть вас уперед до виходу. Ви не можете зупинитись. Відчуваєте, що ваш шлях ясно накреслений. Білі рукавички показують вам напрям. Крізь той великий голь, яким ви так пропихалися довго як слимак, тепер ідете живо. Перед вами двері до виходу. Ви мусите одягтися. Ви вийшли поза двері і перед вами стоїть уже авто. Тут кінчаються ваші офіціяльні відвідини

Бернард Шов про свої міліони.

У Льондоні вивели фільму на підставі однієї з найкращих пєс Бернарда Шова „Пігмаліон". Шов довго боронився перед кіном, лякаючись, що на екрані пропаде вартість його твору. Але цей незвичайний ірляндець ніколи не вимагав реклями ні розмов із пресою, перед якою говорив про все, починаючи від Адама та Еви аж на парасолі премієра Чемберлена кінчаючи.

Тепер фільма принесла йому нові гроші. Він уже віддавна міліонер. Один із репортерів прийшов до нього з запитом: кому він запише своє міліонове майно. Шов підскочив:

— Що я з ним зроблю? А звідки ви знаєте, що я взагалі багатий?!.. Можливе, що я запишу свої гроші захистові для старих псів, в усякому разі не якомусь добродійному товариству. Я і тепер не даю їм ні сотика. Мої гроші розходяться на інші цілі, на які, не скажу. Передусім не забувайте, що я за перших 9 літ своєї драматичної праці заробив усього 15 шилінгів. Усе, що я дістав за „Пігмаліона" на екрані пішло на податки. Я щоденно дістаю десятки листів з проханням допомоги і дуже жалію, що не можу задовольнити всіх прохачів.

Усе-ж преса твердить, що Шов один із найбагатіших англійських письменників. Його пєси йдуть на сценах усіх світових театрів. Крім цього Шова жінка — міліонерка. Шов для гарного дотепу, який цінить над усе, заявив раз прилюдно, що він як ворог подружжя оженився тільки для грошей.

Люди з зором кращим від далековиду.

Турецька наукова експедиція, що вернулася після дволітньої подорожі по Малій Азії, привезла серед усякого цікавого матеріялу, досліди над великим зоровим даром одного мандрівного племени. Гострота зору у тих кочівників удесятеро більша, ніж у нормальних людей. Вони бачать дерева на скалі на віддаль 15 км. від обсерватора і можуть навіть нарахувати кілько їх там. Члени самої експедиції бачили далековидами тільки безформенну масу. Це племя здебільша не їсть мяса. Ті нечисленні зпоміж них, що їдять мясо не мають такого гострого зору; вони бачать нормально, як ми всі, але їх називають „сліпими". Учені досліджували очі цих людей та трупів і ствердили, що вони не мають ніяких виїмткових ознак.

Подружня пара втікає від людей.

У 1936. р. американська преса повідомила, що нюйорський інжинір Ральф Каро і сестра милосердя Вірджінія Елліс рішили одружитись і відректись від життя посеред умов цивілізації. Вони виїхали на якийсь острівець на Тихому Океані у 2.000 км. від американського берега із твердим наміром провести там усе життя. При вибраному ними острівці зупиняється раз на рік один корабель, що плаває між Японією і Америкою. Півтретя року провела там пара; кілька місяців тому вона вернулась в Америку. Причина: панію Елліс-Каро боліли сильно зуби. Але вона заявила, що як тільки дентист направить її зуби, вони назад вертаються на лоно природи. Пан Ральф Каро лякаючись, що може і йому доведеться покинути ще раз свій рай через зуби, зважився на геройський жест: казав собі вирвати всі зуби і вставити штучні, разом із штучними яснами. А тепер приходить остання дія втечі від цивілізації. Пані Вірджінія лікувала зуби довго, щораз довше. Її чоловік чекав зі своїми штучними, що не болять, а вона не хотіла штучних. Аж одного дня пан Каро дістав від своєї дружини лист. Вона попрощалась з ним, бажаючи йому щасливого повороту на Тихий Океан. Вона-ж залишається в Америці. Зі своїм дентистом, в якому закохалась. Дентист не хоче раю на тихоокеанському острівці, де нема пацієнтів, але може бути теж щасливий в Америці. Пані Вірджінія теж воліє дентиста з правдивими зубами, ніж свого першого чоловіка зі штучними.

ГУМОР.

ЗМІНЕНИЙ КОМПЛІМЕНТ.

— Чи це правда, що ви посміли мене назвати дурною гускою?

— Звичайна качка.

СПОКІЙНИЙ БАТЬКО.

Малий Ромцьо зачинає страшно кричати. Батько професор: Чого ревеш! та знаєш, що я потребую спокою, читаю книжку.

— Тату! я зїв шпильку!

— Маєш другу і сиди тихо.

СПОСІБ НА ВОЛОССЯ.

— Найкращим способом на ріст волосся є музика.

— Не розумію.

— Подивися на славних музиків: усі мають довге та буйне волосся.

ПОМИЛКА.

— А я вважав вас за порядного чоловіка.

— А я вас ні!

— Но, то ми обидва помилилися.

Карпатські українці
заслуговують на допомогу в боротьбі.
ЗНАМЕННИЙ ФРАНЦУЗЬКИЙ ГОЛОС.

ФРАНЦУЗЬКА РАДІОВИСИЛЬНЯ У ШТРАСБУРЗІ НАДАЛА ТАКИЙ КОМУНІКАТ: ЕВРОПА ДОСІ НЕ ДОЦІНЮВАЛА КАРПАТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ. ВОНИ, ХОЧ ГАНЕБНО ЗРАДЖЕНІ ГІТЛЕРОМ І ЧЕХАМИ, ХОЧ НЕ МАЮТЬ НАЛЕЖНОЇ КІЛЬКОСТИ ЗБРОЇ І ВОЄННИХ МАТЕРІЯЛІВ, ПО ГЕРОЙСЬКИ БОРОНЯТЬ У КАРПАТАХ СВОЄЇ ДЕРЖАВНОСТИ ПЕРЕД ПОДАВЛЯЮЧОЮ МАДЯРСЬКОЮ ПЕРЕВАГОЮ. ЦИМ ВОНИ ДАЛИ ДОКАЗ СВОЄЇ ДЕРЖАВНОТВОРЧОЇ ЗДІБНОСТИ І ПЛАМЕННОЇ ЛЮБОВИ СВОЄЇ БАТЬКІВЩИНИ ТА ОЧАЙДУШНОГО ЗАВЗЯТТЯ. ТОМУ ВОНИ ЗАСЛУГОВУЮТЬ НА ТЕ, ЩОБ ЇМ У ЦІЙ БОРОТЬБІ ДОПОМОГТИ.

Кінець самостійности Словаччини.

ПРАГА. ПАТ. 16. III. НІМЕЦЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО ПОВІДОМЛЯЄ: ПРЕЗИДЕНТ СЛОВАЧЧИНИ О. Д-Р ТІСО ВИСЛАВ ДО КАНЦЛЕРА ГІТЛЕРА ОЦЮ ТЕЛЕГРАМУ: „МАЮЧИ ГЛИБОКЕ ДОВІРЯ ДО ВАС, ЯК КАНЦЛЕРА ВЕЛИКОЇ НІМЕЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ, СЛОВАЦЬКА ДЕРЖАВА ВІДДАЄТЬСЯ ПІД ВАШУ ОПІКУ. СЛОВАЦЬКА ДЕРЖАВА ПРОСИТЬ ПРИЙНЯТИ ЦЮ ОПІКУ“.

НА ЦЕ КАНЦЛЕР ГІТЛЕР ВІДПОВІВ: „ПОТВЕРДЖУЮ ВІДБІР ВАШОЇ ВЧОРАШНЬОЇ ТЕЛЕГРАМИ ТА БЕРУ У СВОЮ ОПІКУ СЛОВАЦЬКУ ДЕРЖАВУ“.

—o—

Німецька армія займає Словаччину.

АВАС ПОДАЄ, ЩО НІМЕЦЬКА АРМІЯ ОКУПУЄ СЛОВАЧЧИНУ, ЙДУЧИ У СХІДНОМУ НАПРЯМІ.

ЦЮ ВІСТКУ ПОТВЕРДЖУЄ ТЕЖ І НАШ ПРАЗЬКИЙ КОРЕСПОНДЕНТ. НА ПІДСТАВІ ІНФОРМАЦІЙ ІЗ ПРАГИ НІМЕЦЬКІ ЗБРОЙНІ СИЛИ ДІЙШЛИ ВЖЕ ДО ПРЯШЕВА.

—o—

Протинаступ народньої оборони
на іршавському відтинку.

АВАС ПОДАЄ, ЩО В ЧЕТВЕР ПЕРЕЙШЛИ ВІДДІЛИ НАРОДНЬОЇ ОБОРОНИ ДО СИЛЬНОГО ПРОТИНАСТУПУ В ІРШАВЩИНІ Й ВІДКИНУЛИ МАДЯРСЬКІ ЧАСТИНИ. НА ЦЬОМУ ВІДТИНКУ УКРАЇНСЬКІ ЗБРОЙНІ СИЛИ ВИЯВЛЯЮТЬ НЕЗВИЧАЙНО ВЕЛИКЕ ЗАЗЯТТЯ І ЗБРОЙНИЙ ЗАПАЛ.

Румуни обсадять східну частину Карпатської України?

Букарештенські кореспонденти деяких польських часописів принесли таку вістку: Король Кароль відбув нараду з мін. Ґафенку та військовими вождами. Рішено не проявляти ніякої ініціятиви, щоб не допустити до комплікацій. Але колиб мадяри заняли Карпатську Україну, Румунія буде домагатися, щоб прилучити до неї частину Карпатської України, яку заселюють румуни.

З інших джерел твердять, що до Румунії прилучать цілу східну частину Карпатської України по залізницю Ворохта-Сиґіт.

Мадяри обіцяють автономію Карпатській Україні.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Премієр Телекі зложив 16. ц. м. в парляменті заяву такого змісту: З уваги на провокації, що тривають від кількох тижнів, що повторялися також в останніх днях вздовж мадярсько - карпаторуської демаркаційної лінії, особливо на передмістях Ужгороду й Мукачева, як теж внаслідок розпаду чехословацької держави й анархії, яка запанувала на Руси, повстала потреба вжити політичних і військових заходів для оборони інтересів духово все злученого з Мадярами руського й мадярського народу. Маси руського народу та їхні провідники вчора й сьогодні звернулися з проханням до мадярського уряду, щоб мадярські війська негайно обсадили Підкарпатську Русь для охорони життя й майна цього населення. Мадярський уряд пішов назустріч цьому проханню і мадярські війська займуть цілий простір Підкарпатської Руси. Наші війська в найближчому часі та — маймо надію — без розливу крови займуть Підкарпатську Русь і привернуть там порядок. Після зайняття Руси мадярськими військами — очевидно — території та пограничні інтереси держав, сусідніх з колишньою Підкарпатською Русю в найменшій мірі не будуть нарушені. Мадярські війська дістали наказ оминати всього, що могло б мати познаки такої акції. В цей спосіб Підкарпатська Русь, яку лучать з Мадярщиною основні життєві інтереси, буде назад прилучена до матірнього пня і карпаторуський нарід дістане автономію. В цій хвилині — закінчив премієр — наші війська машерують у сторону Карпат. Поздоровлення цілого мадярського народу споямовані в сторону карпаторуського народу, цього „ґенс фіделіссімус“.

—o—

Чи мадяри осягнули польський кордон чи ні?

БЕСКИД. 16. III. Коло год. 19. прийшли тут вістки, що мадярські частини задержалися на ня і що їх сподіються на тому відтинку щойно завтра рано.

Опізнення маршу мадярських частин настало з тієї причини, що технічні частини мусіли направляти по дорозі знищені мости та проходи.

Цей комунікат стоїть у суперечности з іншим комунікатом, що мадярські частини прийшли вже над польський кордон. Не виключене, що до кордону дійшли покищо тільки патрульні стежі, правильні частини залишилися ще недалеко позаду.

УРЯДОВИЙ КОМУНІКАТ МАДЯРСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

БУДАПЕШТ, 16. III. Сьогодні появився комунікат мадярського ґенерального штабу.

Мадярські війська в Карпатській Руси заняли нині такі становища: група, що йшла долиною Тиси, зайняла нині Хуст і йде далі в північнім напрямі (хіба східнім). В долині Боржави наші частини йдуть через Біжки в напрямі Довгого. Частина групи, яка йде від Мукачева дійшла в год. 18. через Воловецький просмик, друга через Верецький просмик в год. 14.15 осягнула польську границю. Група, яка йде від Ужгороду, осягнула Перечин. Ці висоти осягнуло наше військо в незвичайних умовинах атмосферичних внаслідок сніговії на відомих ще із часів світової війни важких гористих теренах.

ПРИЧИНИ ПОВІЛЬНОЇ АКЦІЇ МАДЯРІВ.

„Фелькішер Беобахтер“ повідомляє на підставі даних мадярського ґенерального штабу, що вмарш мадярів на територію Карпатської України не поступає вперед з таким розмахом, як це деякі часописи хотіли б твердити. Не може бути навіть мови про те, щоб мадяри вже скоро дійшли до польської границі. Причиною цього неуспіху є не зла погода й погані комунікаційні умовини, тільки в першу чергу завзятий і гострий спротив Карпатської Січі.

СВАЛЯВУ ЗНОВУ ВІДБИЛИ?

Українська Пресова Служба повідомляє вполудне телефоном, що Організація Народньої Оборони відбила Сваляву та кілька околичних сіл.

НІМЕЦЬКИЙ ПОСОЛ У МІН. ЧАКІЯ.

БУДАПЕШТ, 16. III. Сьогодні відвідав мадярського міністра закордонних справ німецький посол у Будапешті та відбув із ним довшу розмову. Зміст тієї розмови невідомий.

ДВІ ТЕЛЕГРАМИ.

Будапештенська радіовисильня подає, що канцлер Гітлер вислав до реґента Гортія телеграму, в якій повідомив його про те, що він зайняв Чехію й Моравію. Реґент Горті відповів Гітлерові телеграмою, в якій повідомив, що він займає Підкарпатську Русь. Відповіди на цю телеграму Горті не дістав.

—o—

Дальші наради дипльоматів

БУКАРЕШТ, 16. III. Румунський міністр закордонних справ Ґафенку прийняв сьогодні на авдієнції польського амбасадора в Букарешті Рачинського, з яким відбув довшу розмову.

Італійський міністр закордонних справ Чяно відбув сьогодні конференцію з румунським послом Замфіреску та з німецьким амбасадором фон Мольтке.

РИМ. Шарж д'афер Великої Британії Нель Чарльз відбув сьогодні розмову з мін. закорд. справ Чяном. Темою розмов була справа збройних італійських сил у Лібії. Крім того обговорювано актуальні середньоевропейські проблеми.

Промова Гахи в радіо.

ПРАГА. 16. III. Сьогодні у празькій радіовисильні виголосив промову до чеського народу президент д-р Гаха, в якій обговорив події останньої доби й умовини, які попередили його історичне рішення в Берліні. Президент Гаха заявив, що він уже перед 20 роками сумнівався чи чеська держава матиме змогу свобідно розвиватися й істнувати, хоч умовини були якнайдогідніші. Досвід 20 літ виявив, що ті сумніви були оправдані, бо недавні події виявили, що чеська республика була тільки одним коротким епізодом чеської історії. Історія теж рішатиме, на кого спаде вина за все, що трапилося. Найважнішим обовязком усіх чехів тепер — це прийняти з мужеським спокоєм все те, у свідомости завдань, які ждуть чехів, щоб переказати майбутнім поколінням все те, що залишилося із може забагатого колись дідицтва.

Тому теж президент Гаха відбув у Берліні, в якому його приймали з усіми почестями, що належаться голові держави, довшу розмову з канцлером Гітлером, підчас якої він рішився віддати в руки Гітлера з повним довірям долю чеської держави й народу. Канцлер Гітлер дав Гасі повну запоруку індивідуального істнування чеського народу та автономічного розвитку його національного життя.

Канцлер сповнив свою обітницю, проголошуючи проклямацію про протекторат Німеччини над Чехією та Моравами. Вже по мінхенськім договорі чехи виявили, що зясовують собі справу зі звязків із німецькою державою, звязків, що випливають однаково з ґеографічного положення, як і з історичного тисячлітнього минулого, бо життя чехів політичне економічне й культурне розвивалося завжди спираючися на свойому великому сусіді. Союз чехів із Німеччиною творить відродження давніх імперіяльних союзів. Із довірям у запевнення Гітлера Гаха сподіється, що чеський нарід матиме спокійне та успішне життя в новій правно - політичній ситуації.

Ратифікація договору між Ватиканом і Польщею у справі поуніятних дібр

РИМ. ПАТ. 16. ц. м. державний підсекретар м-ства закордонних справ Шембек, і кардинал державний секретар Маліоне виміняли ратифікаційні документи договору, заключеного у Ватикані 20. VI. 1938 р. між Апостольською Столицею та Польщею у справі поуніятних дібр, церков і каплиць, які Росія забрала катол. церкві. Ратифікаційний документ має один з останніх підписів померлого папи Пія XI. Ця виміна ратифікаційних документів була першим міжнародним актом нового державного секретаря кардинала Маліоне.

Німецька преса про самостійність Карпатської України

ВІДЕНЬ. УПС. „Фелькішер Беобахтер" приносить у статті під наголовком: „Проголошення самостійности соймом Карпатської України" таке звідомлення власного кореспондента. Наперекір вісткам із Будапешту, які ми рані ще одержали, що премієр Волошин передав владу мадярам, надійшли до нас перед закінченням редакційної праці такі вістки з Хусту: В середу перед полуднем зібрався сойм Карпатської України, який при участи всіх членів уряду проголосив самостійність Карпатської України. Президентом республики вибрано о. д-ра Волошина, премієром міністрів став Юлій Ревай. Дальший склад уряду — подає Фелькішер Беобахтер — без змін. Уряд дістав всі потрібні повновласти, щоб видавати законні розпорядження.

—o—

Мобілізація в Карпатській Україні.

ВІДЕНЬ. УПС. Сьогодні рано подало віденське радіо вістку, що президент Волошин відкинув домагання мадярів передати їм владу. Навпаки, він запропонував учора мадярам переговори в Будапешті.

Уряд Карпатської України зарядив мобілізацію трьох річників, щоб скріпити українські збройні сили. Таким чином перед полуднем відійшло на фронт дальших 2.000 січовиків. Уряд Карпатської України рішений за всяку ціну розброїти чеські відділи та передати зброю українським частинам. З Праги повідомляють, що бої з мадярами, які почалися на території Карпатської України, тривають далі.

СІЧОВИКИ ЗВОДЯТЬ БОЇ З ЧЕХАМИ.

ПАТ подає з Сянків, що там приїхав третій евакуаційний чеський поїзд із утікачами, урядовцями, жандармами та прикордонна сторожа. Вояків у тому транспорті не було. По приїзді поїзду всім утікачам відібрати зброю та муніцію. З транспорту вилучили кілька осіб, що походили з Карпатської України, одначе не були чехами.

Як утікачі оповідають, вони мусіли зводити бої зі січовиками, які напали на чехів по тамтому боці границі. Перший напад був у селі Ставно, другий у Малім Березнім. В обох випадках чехи відістрілювалися і вбили при тому кількох січовиків.

ЧЕСЬКІ ЧАСТИНИ ПЕРЕХОДЯТЬ НА РУМУНСЬКУ ТЕРИТОРІЮ.

ДНБ повідомляє з Букарешту про перехід на румунську територію з Карпатської території чеських частин, а саме одного полку піхотинців, трьох батерій полевої артилерії, двох панцирних самоходів та двох літаків. Румунський уряд видав наказ, яким має забезпечити Румунію перед напливом жидівських утікачів з Карпатської України. У тутешніх господарських колах кажуть, що нині прибув до Румунії літаком відомий чеський промисловець Батя. Кажуть, що літак Баті причалив у Букарешті.

ЧЕСЬКІ ВТІКАЧІ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

СЯНКИ. ПАТ. Поїзд з 5 особовими й 7 товаровими вагонами чеських утікачів прибув на стацію Сянки 16. ц. м. в год. 12.37. В поїзді приїхало понад 500 осіб, переважно чеських урядовців, погранична сторожа з ріднею. На стації польське військо розброїло чеських пограничників без ніякого інциденту. Сподіються дальших транзитних поїздів.

Мобілізація в Румунії.

З Будапешту повідомляють, що в Румунії на територіях близьких до Карпатської України покликано під зброю кілька річників резервістів. Одночасно переведено теж велику скількість авт та вантажників. Ці заходи пояснюють у той спосіб, що Румунія мусить подбати про забезпеку кордонів у звязку з подіями в Карпатській Україні.

Гітлер виїхав у невідомім напрямі.

ПРАГА, 16. III. Канцлер Гітлер прийняв у полудне на праському замку дотеперішнього провізоричного президента міста, що його затвердила сьогодні на тому становищі німецька влада, д-ра Клапку та іменованого сьогодні віцепрезидента Праги, представника німецької меншини д-ра Фіцерера.

В год. 12.30 канцлер Гітлер вийшов на балькон замку і привітав численну групу праських німців, що зібралися на замковому подвірю.

В пополудневих годинах канц. Гітлер виїхав із праського замку в невідомому досі напрямі. Канцлерові товаришило кілька самоходів, що везли німецьку ґенераліцію.

—o—

Німці переймають чехословацькі дипломатичні представництва.

БЕРЛІН. ПАТ. Із багатьох столиць надходять вістки, що німці, представники німецьких дипломатичних станиць ліквідують чеські посольства й консуляти Чехословаччини. Таким чином зліквідовано посольство у Брісселю й Білгороді.

ОПЕЧАТАЛИ ЧЕХОСЛОВАЦЬКЕ ПОСОЛЬСТВО В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 16. III. ПАТ. Посольство й ґенеральний консулят Чехословаччини в Берліні, опечатали сьогодні урядовці німецького міністерства закордонних справ, при участи членів тайної поліції Гестапо.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ЧИСЛЕННІ АРЕШТУВАННЯ ЧЕХІВ.

ПРАГА, ПАТ. Дня 15. ц. м. німецька тайна поліція, користаючи з услуг чеської поліції, перевела арештування чеських політичних еміґрантів як теж чеських громадян. Арештували кілька тисяч осіб.

НІМЦІ ВИВЕЗЛИ АРХІВ ЧЕСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

ПРАГА, 16. III. ПАТ. Від учора пополудні німецьке військо почало розброювати чеські відділи праського гарнізону. Всі касарні, що їх частинно опорожнив чеський ґарнізон, зайняло вже німецьке військо.

Вночі, при допомозі кольони кількадесятьох військових самоходів німецька влада вивезла архів чеського ґенерального штабу.

Протекторат Румунії над Карпатською Україною?

ДНБ подає сензаційну, хоч непровірену вістку, що президент Волошин звернувся до румунського уряду з проханням обняти протекторат над Карпатською Україною. Румунський уряд, як кажуть, відкинув цю пропозицію.

ДНБ подало крім того вістку про те, що румунський уряд радить постійно під проводом короля над останніми великими подіями.

Італійська інтервенція в Югославії?

ПАТ подає з італійських джерел, що хоч окупації Чехії широкі кола Італії не сподівалися, одначе панує загальне переконання, що воно не спричинить заломання політики оси Рим-Берлін. Одночасно вважають за певне, що ліквідація Чехословаччини скріпить зацікавлення італійської політики внутрішньою ситуацією в Югославії, зокрема хорватською проблемою.

—o—

Хорвати висовують домагання.

ЗАГРЕБ. ПАТ. Провідник хорватів д-р Мачек скликав сходини всіх провідників своєї партії. На тому засіданні рішено домагатися димісії теперішнього югославянського уряду, який заступили б концентраційним урядом під проводом ґен. Сімовича. Не зважаючи на те, що у проводі уряду стояв би ґенерал, завданням уряду було б віддалити можливости введення військової диктатури, про що від кількох днів кружляють уперті поголоски. Хорватські часописи „Грватскі Дневнік" та „Обзор" пишуть, що вирішення хорватської проблеми повинно прийти в якнайкоротшому часі.

—o—

Мадяри на польському кордоні.

ПАТ подає з Тухольки, що вчора, 16. III. в год. 15.30 мадярська стежа дійшла серед неприхильних атмосферичних умовин до тухольського просмику. Там привитала мадярів польська почесна сотня під проводом ґен. Борути Спеховича. Командант мадярської стежі пор. Беледі голосить прихід мадярської стежі до польського кордону. Почесна сотня віддає почесть. Ґен. Спехович виголосив при тому привітальну промову. Відтак промовляли ще представники цивільної влади. В год. 17.45 прибув на кордон мадярський інспектор армії фельдмаршал поручник Ґоронді Новак. Мадярський звязковий старшина з Лавочного каже, що командування мадярських частин обняв сам реґент Горті, який прибув до Ужгороду.

—o—

І у Клайпеді теж..

КОВНО, 17. III. ПАТ. З Клайпеди повідомляють, що провідник тамошніх німців заявив на засіданні німецьких послів до клайпедського сойму, що він застерігає собі право зголосити деякі резолюції ще перед скликанням сойму. „Мусимо — говорив д-р Нойман — управильнити наше політичне і господарське життя та забезпечити наші життєві права в той спосіб, щоб у майбутньому вони не були наражені на шкоду". В міродайних ковенських колах заявляють, що голоси заграничної преси, які коментують декларацію д-ра Ноймана, треба уважати переборщеними. Урядові литовські кола надають тій декларації чисто льокальне значіння, уважаючи, що вона тепер не може вплинути на дальший хід подій.

КЛАЙПЕДА, 17. III. ПАТ. Литовський губернатор у Клайпеді вирішив скликати чергове засідання краєвого соймику на день 25-го ц. м. Своє рішення губернатор закомунікував президентові директорії Бертуляйтові.

ЗАСІДАННЯ СЕНАТУ.

Засідання сенату, яке відбулося вчора, було присвячене нарадам над буджетом міністерства суспільної опіки. Референтом був сен. [illegible] Промовці говорили про справи публичного здоровля, зокрема на селі. На засіданні говорив теж міністр Косцялковський. Після перерви промовив ґен. маршал Медзінський, який повідомив сенат про зустріч мадярських збройних частин з польськими [illegible] кордоні.

Самоуправні вибори.

ПЕРЕМИЩИНА.

Наради у справі самоуправних виборів у Перемищині. В „Ділі" з 14. лютого ц. р. ч. 33 ми подали звідомлення про частину нарад у справі виборів до громадських рад, які зорганізував у повіті Український Повітовий Виборчий Комітет. Сьогодні подаємо звіт про дальші наради, при чому зазначуємо, що українське громадянство Перемищини виказує величезне зацікавлення та незвичайну активність. Наради відбулися: 9. II. Трійлиці — реф. Я. Ощудляк; 12. II. Накло — реф. Я. Ощудляк; Пралківці — реф. В. Кубрак; 15. II. Боршевичі — реф. Я. Ощудляк; Фредропіль — реф. В. Кубрак. В суботу 18. II. відбулася в салі Народнього Дому в Перемишлі повітова нарада, призначена спеціяльно для членів Українських Волосних Виборчих Комітетів і голов Українських Громадських Виборчих Комітетів. На 109 громад, де українці живуть у більшости ,чи меншости, було заступлених 104 громади, 212 особами. На нараді реферували д-р М. Хробак, голова Українського Повітового Виборчого Комітету, д-р М. Рибак і дир. О. Сенечко. По рефератах відбулася дуже цікава дискусія, в якій забирало слово кільканадцять осіб. Дня 19. II. Перекопана — реф. я. Ощудляк; Пралківці — реф. адв. І. Дідух; 21. II. Бушковичі — реф. Дир. О. Сенечко і В. Нагайський; Яксманичі — реф. Я. Ощудляк; 22. II. Боратичі — реф. Ст. Микита; Германовичі — реф. дир. О. Сенечко і Я. Ощудляк; Середня — В. Кубрак, Бушковичі — реф. дир. О. Сенечко; 23. II. Вірочко — реф. Я. Ощудляк, Саночоки — реф. В. Кубрак; 24. II. Коровники — реф. Я. Ощудляк, Храпличі — реф. В. Кубрак; Даровичі — реф. Я. Ощудляк і дир. Сенечко; 25. II. Кручель Великий — реф. В. Кубрак; 26. II. Кривча, Воля Кривецька і Хирина — реф. адв. І. Дідух; Стібно — реф. Я. Ощудляк, Стібенець — реф. В. Нагайський, Склад Сільний — реф. М. Чорний, Борич — реф. дир. А. Ґула, Клоковичі — реф. д-р В. Блюй, Кречкова і Купно — реф. В. Кубрак, Княжичі — реф. м-р С. Дзюбан; 5. III. Шегині — реф. дир. О. Станимир, Мальговичі — реф. адв. О. Козьоринський; Коритники — реф. м-р С. Дзюбан, Болестрашичі — реф. д-р В. Загайкевич, Вірко — реф. дир. Т. Середоха, Вітошинці — реф. В. Нагайський, Уйковичі реф. С. Микита, Медика — реф. д-р М. Хробак, Орівиці — реф. В. Кубрак, Брилинці, Кречкова і Холовичі — реф. Я. Ощудляк, Биків — реф. дир. О. Сенечко, Кусеничі — реф. м-р С. Свита, Накло — реф. адв. І. Дідух, Гдешичі — реф. С. Данилко; 7. III. Вапівці — реф. Я. Ощудляк; 9. III. Бушковичі — реф. В. Кубрак, Медика і Бушковички — реф. Я. Ощудляк.

В загальному Український Повітовий Виборчий Комітет зорганізував за неції два місяці одну повітову, 11 волосних та 70 громадських нарад. У деяких громадах з огляду на льокальні відносини треба було робити дві, навіть і три наради. За не цілі два місяці зактивізовано і приготовано до виборів все українське населення перемиського повіту. Багато громадян Перемищини, розуміючи вагу хвилини та значіння громадських рад не жалували своїх трудів та щиро помагали Комітетові. — **К-к.**

КОПИЧИНЦІ.

Вибори до Міської Ради. Вибори до Міської Ради в Копичинцях були розписані 23. I. ц. р. Голосування визначено на 26. II. ц. р. Від 28. I. аж до дня виборів, працював Виборчий Комітет складений з представників усіх дільниць, яких вибрано на дільницевих передвиборчих нарадах. Вся праця виборчого комітету була спрямована на те, щоб у списах виборців були вписані всі українські виборці, щоб невписані внесли рекламації, щоб на час були зголошені кандидати на радних та щоб усі виборці перед виборами дістали українські картки до голосування. Виборчий комітет відбував дуже часті засідання і виконав своє завдання в цілости, бо не занедбав жадної обставини. Докінчивши свої праці розданням виборчих карток, виборчий комітет чекав на вислід голосування, який повинен був дати нам у відношенні до числа українського громадянства найменше 6 радних. Та вислід був не такий. Копичинці поділено на 4 округи з таким розподіленням мандатів: I. округа — 4, II. округа — 2, III. округа — 5, IV. округа — 5 мандатів. Українські виборці зголосили, правда, в усіх округах свої листи кандидатів, але в дійсности могли рахувати при нормальному ході голосування на вибір кандидатів тільки в II-ій, III-ій і IV-ій окрузі. Але й те не здійснилося. Радні українці вийшли тільки: в III-ій окрузі двох та в II-ій один, — разом 3. Другу округу творила вулиця Залізнича і ціла дільниця Гора, та вулиця Копичинської від Чортківської, тепер Пілсудського, до церкви на Кутиї. В тій окрузі вийшла радною М. Мандзієва. Третю округу творили такі дільниці: Калиніщина, Кабівці, Заворіщина, Ветьки і деякі доми з деяких вулиць та кольонія Заворіщина і кольонія Калиніщина. В тій окрузі вийшли м-р О. Зеленецький і Д. Еднів. На третю округу звернули найбільшу увагу ті, яким залежало на провалені Української листи. Вже в суботу вечором появилися на Заворіщині картки писані по українськи, яких було три роди. На одних були прізвища писані по українськи, хоч це були польські кандидати на радних, а саме: Петор Колцан, Ромуальд Кончаківський, Нагайський і т. д. На других картках були прізвища українських громадян, яких ніхто не зголосив на радних, а саме: М. Зарембський, В. Росолович, М. Червоновський, В. Шпікуля і Опир. На третих картках на першому місці був кандидат м-р Зеленецький з української листи, а дальше були кандидати з польської листи, як Петро Колцан, Кончаківський, Нагайський і т. д. Всі ті картки, що їх різні осібняки роздавали між наших громадян, мали своїм виглядом і змістом збаламутити дехого з виборців. Крім тих карток вночі з суботи на неділю розліплено по вулицях відозви, які накликали українців до бойкоту виборців. Стилістичні й ортографічні помилки зраджували проречисто походження тих відозв. Але ані три роди карток, ані ті відозви не здезорієнтували наших виборців. Вже від 9-ої години ранку під виборчим льокалем III-ої округи, який містився в польській школі, прибуло велике число виборців, щоб сповнити свій громадянський обовязок. З кожною хвилиною прибувало щораз більше число виборців, які просто облягали виборчий льокаль. Але тут заскочила їх несподіванка. Входові двері до школи замкнено, коло дверей стануло двох поліцаїв, які впускали по кількох людей на коридор, де виборці дальше вистоювали в довгому ряді та вичікували своєї черги, що зближалася дуже повільно. Виборча комісія спокійно і поволі вишукувала кожного виборця, так, що віддання одного голосу забирало довгий час. Тимчасом впускали бічними дверми бажаних виборців, які опісля дуже легко діставалися до виборчого льокалю, а українські виборці дальше вистоювали на коридорі, а решта на дворі під дверима. Не помогли інтервенції у старостві ані у виборчій комісії і аж до самого вечора голосування відбувалося одинаково, без поспіху у вишукуванні виборця у списах виборців. Українські виборці хвилювалися, домагалися справедливости у перепусканню виборців до льокалю, протестували, мерзли на дворі, але таки вичікували кожний на свою чергу, щоб віддати свій голос. І треба признати, що 26. II. ц. р. українське громадянство III-ої округи здало іспит з дуже добрим поступом, бо виказало свою здисциплінованість та обовязковість. Між виборцями можна було бачити навіть 70-літніх стариків, які чекали спокійно на свою чергу. Але внаслідок такого повільного темпа багато виборців відійшло домів так, що внаслідок того голосувало ледви понад 60% всіх виборців. Останній виборець голосував у годині пів до 11-ої вночі. Опісля відбулося обчислення відданих карток, при якому був присутний муж довіря з української листи. Це обчислення тривало до 7-ої години рано і дало такий вислід, що на загальне здивування в українській окрузі вибрано тільки 2 радних з української листи і 3 з польської.

Так виглядала ціла виборча акція і такий її вислід. Українське громадянство дальше матиме в раді тільки 3 радних, що не могтимуть навіть зголосити свого кандидата на лавника. Та все-ж такий вислід виборів не знеохотить нашого громадянства, бо воно бачить, що зі свого боку зробило все, що могло і тому росте духом. Кількість радних не зломила українського громадянства в його надіях, на кращу майбутність. Про активність українських виборців висказувалися якнайкраще також і жиди, які пішли до виборів з поляками в компромісі, що дав їм також тільки 3 радних.

Спорт.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТ НА БУКОВИНІ.

Чернівці, неділя 12. III.

ДОВБУШ І. — ЯН І. (німецька лігова дружина) 3:2.
МАЗЕПА І. — ЯН II. 3:2.

Перший виступ українських дружин в цім році скінчився перемогою.

Звертаємося з цього місця з гарячим закликом до проводів обох товариств, пильно опікуватися фізичним і духовим вихованням членів.

Ніколи і за ніщо не відступати аматурів чужонаціональним клюбам. Ніколи не входити в поза-кулісові махінації з тими клюбами. (Драгош Вода — Довбуш, 16—0, 14—0, 7—1 і т. ін.) Проводи товариств мали нагоду переконатися, як дуже цінить і дорожить громадянство своїми [illegible] товариствами. Тому нехай оправдають [illegible] на рідним громадянстві.

В. Цецин.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ (ЛІГА).

У звязку зі зміною складу проводу секції копаного мяча Погоні налагоджено спортові взаємини між Погонею та Україною.

В неділю 19. ц. м. відбудуться в год. 12-ій перепол. на грищі Погоні товариські змагання копаного мяча між Україною і Погонею. Змагання заповідаються дуже цікаво, бо обі дружини виступають до цих останніх тов. змагань перед мистецькою кампанією у своїх найкращих складах.

Ціни вступу популярні. Знижки для членів.

—o—

Зі судової салі.

ЗА ДЕМОНСТРАЦІЮ.

Перед окружним судом в Бережанах до II. К. 1000/38 відбулася розправа проти 1) Івана Сенькова, з Потутор, 2) Теодора Данилова з Вербова, 3) Антона Крамарчука, дир. Р. Ш. в Бережанах, 4) Стефана Семеліта з Потока, 5) Стефана Федорова з Кривого, 6) Гринька Голіяша з Бишок, 7) Івана Лапуньки з Потутор, 8) Максима Гевка з Вербова, 9) Левона Пукала, 10) Федька Пукала з Вимислівки, 11) Михайла Реви з Кривого, і 12) Івана Яремка з Августівки за прост. з арт. 163 к.к. в Сеньковому акт обвинувачення закидав зокрема прост. з арт. 154 к. к. Даниловому прост. з арт. 133 к. к.

Акт обвинувачення закинув усім, що 23-го жовтня 1938 р. в Бережанах на інтенцію Карпатської України була в парохіяльній церкві відправа, а по ній відбулася демонстрація: нарід вийшов з церкви, а обв. Сеньків піднесений на руках сказав промову, що „надійшов час визволення народів з під чужого ярма, надійшов і для нас час..." Промова мала протипольський характер. Почалася суматоха, поліція розганяла юрбу, польське населення взялося помагати в розпорошуванні демонстрантів. По переслуханні ряду свідків 6-го березня ц. р. запав вирок, яким суд виправдав усіх обвинувачених від заміту з арт. 163 к. к., але засудив Василя Сенькова за проступок з арт. 154 к. к. і за 163 к. к. на лучну кару 2 роки і 6 місяців та Федька Данилова за прост. з арт. 133 к. к. (ударив постерункового Д. П. палицею) на кару вязниці на один рік. Оба засуджені заповіли відклик.

У трибуналі засідали: о. с. А. Свистун і о. с. д-р Уленецький, проводив о. с. Л. Польни. Обвинувачував: прок. Вежбіцький.

Боронили: д-р Володимир Бемко, Франц Бабяк, д-р Франц Коковський, м-р. В. Логуш, д-р В. Гриневич і м-р Іванчук.

28 ХОДОРІВЦІВ НА ЛАВІ ПІДСУДНИХ.

Окружний суд у Бережанах визначив на 20-го березня ц. р. розправу в карній справі проти Антона Николина і тов. до ч. II. К. 81/39 за злоч. з арт. 97 § 1. к. к. Розправа потриває 12 днів. Прокуратура обвинувачує: 1) Антона Николина з Бородчиць, 2) Михайла Щепного з Чорного Острова, 3) Василя Спаса з Гранок Кутих, 4) Олексу Сомика з Залісців, 5) Нестора Пухаля, з Городища, 6) Максима Шевцева з Стрілиськ Старих, 7) Михайла Кондрата з Стрілиськ Нових, 8) Гринька Гамкала з Городища Корол., 9) Осипа Пастерника з Залісців, 10) Осипа Барана з Молодинча, 11) Василя Вишиваного студ. прав з Ліщина, 12) Інж. Миколу Самокішина з Ходорова, 13) Олексу Шальвіру з Бородчиць, 14) Петра Дубовського з Бородчиць, 15) Гринька Пухаля з Бородчиць, 16) Дмитра Кучера з Бородчиць, 17) Ілька Цибрана з Демидова, 18) Стефана Николина з Бородчиць, 19) Василя Телішевського з Залісців, 20) Дмитра Лушпака з Городища Королів., 21) Гринька Телішевського з Кнісела, 22) Петра Кулика з Ходорова, 23) Миколу Ганущака з Волчатич, 24) Михайла Николина з Бородчиць, 25) Михайла Тітика з Демидова, 26) Миколу Левицького з Молодинча, 27) Богдана Прокопова в Дулібах, і 28) Антона Хомусяка з Молодинча — за те, що в часі від 1935—1938 р. на терені Ходорівщини створили організацію О. У. Н. — отже за злочин з арт. 97 к. к. Крім цього трьох останніх за проступок з арт. 23. і 177 зак. з 9/4 1938 про заг. військовий обовязок, що восени 1938 перейшли неправно на Карпатську Україну. До розправи покликано поверх 300 свідків. Проводити буде о. с. Польни, обвинувачуватиме прокуратор Вежбіцький. Боронитимуть: д-р В. Бемко, д-р Фр. Бабяк, д-р Ф. Коковський, м-р Логуш, м-р Степаняк, м-р. Іванчук і д-р Корнило Троян з Ходорова.

ЗА ДЕРЖАВНУ ЗРАДУ.

На виїздній сесії в днях 31. 3. і 2. 4. 1939 року в Ходорові Окружний суд в Бережанах розглядатиме справу 1) Івана Луканського, 2) Василя Процева, 3) Володимира Хруща, 4) Володимира Кобрина, 5) Льва Католи, 6) Петра Закорчемного та 7) Федька Зельонки, всіх з Сугрова, пов. Ходорів, обвинувачених до ч. II. К. 58/39 за злоч. з арт. 97 § I. к. к. Трибуналові проводить о. с. д-р Уленецький, обвинувачує: прок. Вежбіцький, боронить адвокати: д-р Володимир Бемко з Бережан і д-р Корнило Троян з Ходорова.

ПІД ЗАМІТОМ ПРИНАЛЕЖНОСТИ ДО ОУН.

Дня 6. березня ц. р. відбулася перед окружним судом у Бережанах карна розправа проти: **Івана Луцева, Мирона Денеги, Петра Яцусева і Тимка Кулецького**, всіх з Беневи, пов. Підгайці, до ч. 11. К. 56/39 за злоч. з арт. 97 і 98 кк. Акт обвинувачення закинув усім приналежність до ОУН. Крім того Іван Луців та Мирон Денега мали збирати між громадянами гроші на боєвий фонд ОУН, вручаючи кожному, що складав на ту ціль, бльочок жовтої барви, на якому був тризуб у синій барві і під ним напис „На боєвий фонд ОУН". Петро Яцусь і Тимко Кулецький відповідали за те, що дали датки.

Обвинувачені заперечили свою вину і подали, що вони збирали гроші чи пак давали, але не знали, що це було на заборонену ціль, а в справах ОУН не визнаються. Переслухано сімох свідків з Беневи, які ствердили, що в Беневій було багато всяких збірок, але збірки були легальні, та що вони також Луцеві і Денезі давали датки. Переслуханий комендант постерунку ствердив факт збірки на боєвий фонд, але питання про приналежність підсудних до ОУН заперечував, мовляв, вони тільки „контактувалися з підозрілими людьми".

З уваги на те суд допустив ще доказ з переслухання двох функціонарів слідчого виділу в Підгайцях і тому розправу відложив.

У трибуналі засідали с. о. Польний, д-р Уленецький та А. Свистун. Обвинувачував прокуратор Вежбіцький. Боронили д-р Бемко Володимир і м-р Логуш Володимир.

Обвинувачені Петро Яцусь та Тимко Кулецький відповідали з вільної стопи, Луців і Денега перебувають від 28. XII. м. р. в тимчасовому арешті.

НОВИНКИ

18
БЕРЕЗЕНЬ

СУБОТА

Ст. ст. 5. березня 1939.
Конона, Марка.
Лат. Едварда.
Сонце: схід — 5.32, захід — 17.33.
Місяць: схід — 4.44, захід — 15.47.

Завтра: 19. березня. **Неділя.**
Ст. ст. 6. березня 1939.
4. Неділя посту. 42 муч. в Аморії.
Лат. Середин вел. пос. Йосифа Обр.
Сонце: схід — 5.30, захід — 19.35.
Місяць: схід — 5.07, захід — 16.50.

— Конфіската „Діла". Вчорашнє (60) число „Діла" підпало конфіскаті за два уступи статті п. н. „Італійський щоденник про українську проблему". Поліція забрала цілий наклад у пополудневих годинах, тому другий наклад появився дуже пізно.

— Виставу образів Йосифа Панькевича відкриває в неділю 19-го ц. м. в год. 12. впол. Львівський Союз Пластиків при пл. Марійській 9.

— Не буде рефератів д-ра В. Кубійовича. Рада Філії Товариства Українських Наукових Викладів ім. П. Могили у Львові повідомляє, що з незалежних від неї причин заповіджені реферати д-ра Володимира Кубійовича не відбудуться.

— Україніка. Поважний французький місячник „Афер Етранжер", що виходить у Парижі, почав, у числі за місяць січень друкувати статтю І. Борщака про „Українську політику Центральних Держав у 1918. р.".

— Знову бють вивіски в „Маслосоюзі". Вночі з 12-го на 13-го ц. м. якісь невідповідальні типи знищили скляні вивіски в крамниці „Маслосоюзу" в Самборі. Цікаво, що побили лише частину, де був український напис, польського напису не рушили. Про вибиття повідомлено поліцію і повітове староство.

— Страйк у фабриці туток „Аіда". В середу пополудні почався окупаційний страйк робітників та урядовців у фабриці туток „Аіда" у Львові. Загалом страйкує 200 осіб.

— Самогубство бюралістки. До реальности при вул. Рутовського ч. 23 у Львові прийшла в середу вполудне якась жінка, яка вийшла на ганок 3-го поверху і вискочила на брук. Згинула на місці. Слідство виявило, що наложила на себе руку бюралістка Амалія Гуштинова, що жила при вул. Кохановського 79.

— Затвердили присуд на М. Петрова. Львівський Апеляційний Суд затвердив присуд, яким були засудили б. дорожника М. Петрова на кару досмертної вязниці за намагане вбивство жінки.

— Завели телефонічну і телеграфічну службу в обмежених денних годинах у почтових агенціях в Іспасі, пов. Коломия й Осівцях, пов. Бучач.

— Труси в українських установах у Бережанах. У вівторок поліція звилася та перевела труси в таких українських установах і товариствах у Бережанах: в читальні „Просвіти" на Адамівці, у філії „Просвіти", у філії Т-ва „Сільський Господар", у кружку „Сільського Господаря" на Адамівці, у філії „Союзу Українських Купців", в „Українській Бесіді", в Союзі кружків Рідної Школи, у Т-ві „Боян", Т-ві „Сокіл" та Т-ві „Охорони Воєнних Могил" і в Украінбанку. Всюди забрала печатки, книги, квіти, кореспонденцію і т. д. В читальні „Просвіти" на Адамівці забрала 6 деревляних крісів, яких аматорський гурток уживав при виставі „Все для батьківщини". Всі льокалі опечатано.

— Ревізії. Перед кількома днями поліція перевела ревізію в Андрія Стеця, господаря в Ковівці, бережанського повіту. Забрали „Кобзаря", „Альказар" видання „Дешевої Книжки", „Причини нашої програної від 1917—1920 р." та „Безіменні герої". Ревізію переводив командант постерунку й постерунковий Островський з Кривого. — Дня 14-го березня ц. р. десять постерункових перевели ревізію в помешканні о. Михайла Юхновича і в домівці читальні „Просвіти" в Плавучі Малій, повіт Бережани. Домівку читальні „Просвіти" опечатали. Ревізію в помешканні о. Юхновича переводили в присутности мами і сестри, бо самого о. Юхновича не застали дома.

— Поліція забрала метрики з парохіяльного уряду. З доручення суду в Чесанові поліція забрала в парохіяльному уряді в Горинці, пов. Любачів, 4 томи метрикальних книг. Слід пригадати, що парох Горинця о. Степан Метеляк має вже акт обвинувачення за „зрущення" 5 прізвищ у парохії Крупець коло Нароля.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 18. березня 1889.

ХТО НЕ РОБИТЬ СВОГО ОБОВЯЗКУ..

У звязку з новими виборами до краєвого сойму читаємо у передовій статті між іншим:

„Є у нас такі люди, що з недостачі цивільної відваги або з неохоти до всякого більшого труду і заходу раді б усунутися від виборчої акції, а той свій непатріотичний і шкідливий вчинок мотивують потребою пасивної опозиції. Такі гасла дуже вигідні. Але вони, якби і могли мати де рацію, то тільки з людей, які вповні виконали свій національний обовязок. Хто все зробив, що для корисного переведення виборів потрібне, той може говорити про політику абстиненції. Хто не виконує свого обовязку, але кидає словом абстиненція, той заслугує тільки на назву труса абоб нероби".

„В ДЕНЬ 25-ИХ РОКОВИН

заснування руського народнього театру в Галичині дасть нинішня дирекція цього театру ювілейну виставу у Львові в салі „Фрогзінну". Жаль, що не в „Народньому Домі", у своїй первісній колисці, в установі, якій розвиток народньої сцени повинен передовсім лежати на серці".

УКРАЇНСЬКІ ВИСТАВИ У ВОРОНЕЖІ.

„З Воронежа (в Росії) пишуть нам: В нашому місті місцева театральна трупа відіграла в останніх часах пару українських пєс. Ото якось після Різдва грали „Наталку Полтавку", а 15-го лютого, на мениці „Невольника", драму з хорами й танцями, перероблену з Шевченкової поеми".

— Покарали гр.-кат. священника. Окружний суд у Сяноку затвердив карний вирок староства в Ліську, яким староство покарало гр.-кат. священника о. П. Воляновича грижвою 300 зол. роблячи йому закид, що він підчас науки релігії у школі намовляв дітей, щоб не ходили до польської школи, не відмовляли молитви по польськи та щоб не говорили по польськи.

— У бережанській вязниці перебувають від цю пору під замітом приналежности до О. У. Н. такі громадяни: 1) Мартин Кобель, с. Михайла, 2) Василь Марків, с. Микити, 3) Мілько Бучинський, 4) Іван Бучинський, с. Стефана, 5) Михайло Крих, 6) Іван Липний, с. Теодора, 7) Іван Липний, с. Петра, 8) Василь Горохівський, с. Михайла, 9) Мілько Шимонович, с. Гринька — всі з Козівки, крім них 10) Гринько Козак, 11) Гнат Лема, 12) Павло Козак, 13) Лев Дулеба і 14) Михайло Хлопко з Гайку ад Шибалин — усі під закидом, що в ночі з 31. січня на 1. лютого ц. р. на полях під Баранівкою, повіт Бережани, були на організаційних сходинах. Також під замітом приналежности до ОУН сидять: 1) Іван Заре..., 2) Василь Кубрак, 3) Микола Манюх та 4) Дмитро Дриболенда з Яблонівки, пов. Підгайці. У звязку з убивством Когачевського, команданта Д. П. в Урмані, сидять: 1) Дмитро Шагай, с. Василя, 2) Гринько Лещук, с. Василя, 3) Василь Гавриляк, с. Миколи, 4) Іван Нидільський, с. Катерини, 5) Павло Ковальчук — усі з Жукова.

— Засудили листаря. Листаря Казимира Урбанського з Жовкви засудили на 10 місяців вязниці з припиненням кари за те, що привласнив собі грошеві посилки на суму 65 зол.

— Самогубство гімназійного учня. Дня ... ц. м. кинувся під особовий поїзд перед залізничою зупинкою Волосянка, повіт Турка, 17-літній учень II-ої кляси купецької гімназії в Самборі Володимир Бунько. При тілі самогубника знайшли лист, з якого виходить, що Бунько наложив на себе руку, бо розтратив 7.70 зол., які дістав від батьків на закупна.

— Велика крадіж із вломом у п. Цеха... ської в Золочеві, що трапилася ще підчас минулих латинських Різдвяних свят, не перестала й далі бути місцевою сензацією. ... готівка, яку знайдено підчас ненадійної ревізії у постерункового Кузьмінського, походила, як виявилося, з завдатку, який він дістав на купно поля. Не вважаючи на енергійне слідство заподіїв тієї крадежі досі не найшли.

— За образу польського народу. Перед окружним судом у Самборі, на виїздній сесії в Дрогобичі відповідав робітник Василь Журавчук за те, що на вулиці кинув на адресу копальняних робітників у Східниці ... і Бжухальського образливі слова, що ображали одночасно польський нарід. Журавчука засудили на три місяці вязниці з припиненням кари на 5 літ.

— Засудили за охоту до хабара. На виїздній сесії самбірського окружного суду в Дрогобичі засудили на 6 місяців вязниці з припиненням кари на 3 роки та з позбавленням громадянських прав на 2 роки міського дорожа в Губичах Генрика Казимира ...

вича за те, що за допущення возів із хліборобськими продуктами до міста хотів дістати хабара.

— **Велика залізнича катастрофа під Букарештом.** Між Букарештом і стацією Фетешті трапилася залізнича катастрофа. Один вагон особового поїзду виховзнувся з рейок підчас переїзду через одну невеличку стацію. Чотири подорожні згинули на місці, три важко ранені. За цей випадок заарештували як відповідальних урядовця руху та зворотника.

— **Корабель з жидівськими еміґрантами спинився на мілині.** Одна з аґентур корабельного товариства в Констанці (Румунія) дістала радіотелеграфічну вістку, що корабель „Кепо", який під панамським прапором виплив перед кількома днями з порту забравши жидівських еміґрантів з Польщі, Румунії та Чехословаччини, спинився на пісковій лавиці близько острова Крети.

— **Єпископ — адміралом повітряної фльоти.** Єпископ-помічник Шікаго монс. Шейль дістав титул адмірала американської летунської фльоти як вислів вдячности за його великі заслуги у пропаґанді летунства серед шікаґівської молоді.

— **Друкарські черенки з нового матеріялу.** Досі друкарські черенки відливали зі стопу олова, цини й антимону. Тепер винайшли новий стоп із вугілля й вапна, який багато лекший та практичніший від дотеперішнього.

— **Конґрес гуляє...** Після закінчення нарад XVIII-го конґресу комуністичної партії на вулицях Москви появилися ґрупи делеґатів, які в нечисленних ресторанах та льокалях для розваги почали гуляти. У висліді тих забав коло 40 делеґатів треба було віднести на „стацію витверезіння", де після прополокання шлунка залишили їх до повного відзискання притомности.

— **Жиди-чужинці виїхали з Італії.** Аґенція Стефані повідомляє: Останній речинець, до якого могли жиди-чужинці, що приїхали до Італії після 1-го січня 1919 р., залишитися в межах тієї держави — минув. Більшість тих жидів уже покинула Італію, решта виїде в найближчому часі.

— **Америка має 53 відсотків усього золота.** Припаси золота Злучених Держав перейшли цього тижня перший раз в історії скарбу Злучених Держав величезну суму 15 міліярдів долярів. Таким чином Злучені Держави мають 58 відсотків усіх видних на світі припасів золота.

— **Гаморої**". Відомі хірурги твердять, що перед і по операції вживали для пацієнтів природну гірку воду **„Франціска Йосифа"** з найкращим успіхом.

✝ Посмертні згадки.

О. ВОЛОДИМИР ВЕРГУН.

Дня 23. II. ц. р. відпровадила Гуцульщина на вічний спочинок одного з найкращих своїх провідників, о. Володимира Вергуна, пароха Красноїлі, що помер у 54. р. життя. Не помогли вічні заходи лікарів ані дбайлива опіка дружини покійного, що як скорбна мати, не зважаючи на удари долі, вміла задержати рівновагу і була для нього найкращим другом і приятелем.

Несподівана смерть наймолодшого сина в липні м. р. підірвала останки сил і так крихкого здоровля о. Вергуна. Відійшов один з найкращих священиків-громадян, залишаючи по собі глибокий жаль у всіх, що його знали. Повних 30 літ працював на Гуцульщині: Бережниця, Річка, Соколівка, вкінці Красноїля — це терени, на яких довгою низкою зазначилась його послідовна праця. Своєю вмілою рукою о. Вергун охоплював ріжні ділянки національного життя, цікавився живо всіми його проявами. Він завжди був провідником і керівником усієї місцевої творчої національно-організаційної роботи, зокрема господарсько-кооперативної, в котру вкладав дуже багато енергії.

Всупереч перепонам, що їх ставляли йому як священикові ворожі релігійно-національні чинники, спішив, несучи слова розради і потіхи в найдальші закутини своєї парохії. Його дім був прибіжищем для всіх, що потребували помочі і стояв отвором для наших популяркоопів і молоді. Своєю лагідною і ніжною вдачею Покійний здобув собі заслужену симпатію серед усіх.

На похорон Покійного зійшлися непрозначні маси гуцулів знад обох Черемошів, щоб під тужний звук трембіт попрощати Того, що все своє життя і все, що мав, віддав на жертівник праці для Гуцульщини. Нехай земля зеленої Верховини буде Йому

Здоровий прояв.

XXXIII. виказ.

Крім постійних місячних датків зложили дальше **самочинно з нагоди Різдва Христового на Коляду Рідній Школі (в золотих) отсі ВП.:** Кружок Р. Ш. Хоростець (Бережани) 20, гр.-кат. уряд парох. Ново Село 20, гр.-кат. уряд парох. Тирава Волоська (Сянік) 5, гр.-прав. церква Картерет 181, Жлюб Михайло Любачів 2, Сільський Господар Садженка б. Скалату (з нагоди закінчення куховарського курсу) 8.35, д-р Голубович Евген Тарнобжеґ 2, Окружний Союз Кооператив Збараж (кооп. „Сила" Гнилички 20, кооп. „Єдність" Сухівці 7) разом 27, Гаврилків Марія Шікаго 104.80, кооп. „Віра" ...тали 10, гр.-кат. церква Жупане (Стрий) 10, Топорович Т. Тернопіль 5, Ситник Михайло Дауфін, Канада 86.54, Ковал С. Ріом, Франція 21, Гека Марко Висова 2.50, Українська Райфайзенка Дмитровичі б. Судової Вишні 5, о. Тарасович І. Гійче 3, весільні гості з нагоди вінчання Стефанії Максимів з Михайлом Дудом Романівка б. Теребовлі 11.88, Собків Петро Витків Старий 10, м-р Волошин Іван Косів 2, д-р Керничний Лука Березів 5, Бойчук В. Молодьків б. Надвірної (збірки на весіллях) 7, Вариводa Ярослав Смольниця 5, Кружок Р. Ш. Підволочиська 5, гр.-кат. уряд пар. Ходовичі (Стрий) 25, Сайфертова Агафія Стравчин (воєв. келецьке) 5, кооп. „Господарська Спілка" Бортники б. Товмача 7, Демків Микита Ластівки 4.80, кооп. „Віра" Красна б. Перегінська 10, кооп. „Згода" Лібухова 5, Чолій Матвій Каліш 2, Д-р Лукіянович Нарцис Львів 5, посли і сенатори з краю 48, Червінський Володимир Львів 10, Петріна Богдан Львів 5, о. Семанов Сильвестер Камениця, Югославія (збірка на весіллі) 5, інж. Щуровський Роман Львів (виграний заклад) 5, Глинка Роман Львів 2, чит. „Просвіти" Львів Городецька дільниця 5, І. Л. 10, Війовська Михайлина Люча (Коломия) 5, Мадей Юрко Воля Матіясова (з забави у п. І. Ілючонка) 3.03, Щербіцький Іван Львів 4, Щербіцький Денис Львів 3, чит. „Просвіти" Плетеничі б. Перемишля (з просфори) 5, братство „Доброї смерти" Вишники 50, збірка на хрестинах Стефанії Анни Собко Синевідсько Нижнє 4.50, Іваницький Павло Львів 4, Кружок Р. Ш. Комарно 87, кооп. „Ощадність" Боянець 10, Районова Молочарня Боянець 25, дир. Посипанко Іван Сигнівка 2.

XXXIV. виказ.

Крім постійних місячних датків зложили дальше **самочинно з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі (в золотих) отсі ВП.:** Пов. Союз Кружків Р. Ш. Калуш 250, Кружок Р. Ш. Жизномир (Бучач) 42.53, Тильчак Павло Черниця 9.90, д-р Шиманський Григор Чесанів 2, парох. читальня „Скали" Залісє б. Монастириськ 2.75, районова молочарня Ляшки 5, Кружок Р. Ш. Ярослав 10, Курилович С. Станиславів 5, гр.-кат. уряд парох. Жовтанці 30, о. Козенко Олександер Люблинець Новий 2, священики тухольського деканату 10.86, о. Онишкевич Степан Купновичі 5, д-р Сагайко Нікандер Тишівці 5, кооп. „Надія" Коростенко б. Хирова 8.32, кооп. „Селянська Спілка" Колоденко 10, Горук Іван Львів 10, о. Павлик Роман Дубрівка б. Уланова 3.06, Брусак Ілярія Радимно 1, Яхницький Юліян Мщонів 6, о. Прийма Іван Хирів 5, о. Ардан Володимир Жидичин 2, кооп. „Надія" Підгородці 10, кооп. „Єдність" Цебрів 10, районова молочарня Гайворонка 5, Кружок Р. Ш. Улично 16.60, Кривко Роман Стрищів 2.47, Кружок Р. Ш. Вага 18.65, Кружок Р. Ш. Хирів 9.90, о. Чубатий Онуфрій Доброводи 1, кооп. „Господарська Поміч" Кидальці 10, Хома Ілля Маренино 5. Кружок Р. Ш. Ляшки Завалові 10, Уляновський Іван Трушевичі 25, Союз Українок Вільшаниця 5, Вацик Марія Вандуф 10, Кружок Р. Ш. Волошива 5, т-во „Сокіл" Старомішина 8.15, Кружок Р. Ш. Купчинці 40, чит. „Просвіти" Хмелева 5, Кружок Р. Ш. Саска Домініканська 1, гр.-кат. церква Зашковичі 10, каса Стефчика Ладанці 10, Районова молочарня Ладанці 10, Іван Пліш Ясінь 0.50, кооп. „Поміч" Ладанці 10, кооп. „Спільна Праця" Ліски 10, кооп. „Селянська Торговля" Гайворонка 5, гр.-кат. церква Перевозець (Калуш) 5, гр.-кат. церква Слобідка 5, Ярослава й о. Антін Кучма Перевозець 2, Михайлова Евдокія Люблинець (через адм. Хортиці) 26, Михайло Мацейко Вирів (воєв. шлеське) 4, студенти медицини і фармації (Львів) 40, Наукове Т-во Богословів при гр.-кат. Духовній Семинарії Перемишль 26, парох. громада Дуба (Долина) 10, гр.-кат уряд парох. Себечів 24, кооп. „Праця" Ляшки б. Бобрівки 20, Мороз Володимир Чагарі Збаразькі (з просфори) 1.90, Кружок Р. Ш. Сосниця б. Ярослава 15, Д. Л. Черниця 20, Кружок Р. Ш. Плаців 4, Кружок Р. Ш. Устя Зелене 29.23, Залеський Тадей Стрий 2, гр.-кат. уряд Красносільці 22.20 гр.-кат. уряд парох. Залісці Нові 43.50, гості на весіллі Володимира Фелевича й Анни Іваночко Чернева 10.06, каса Стефчика Лисовичі 18, Кружок Р. Ш. Славетин (Кружок Р. Ш. 25, кооп. „Єдність" 10, гр.-кат. церква 5) разом 40, гр.-кат. парох. уряд Березовиця Велика 15, Юлія Фелевич Чернева 5, Кружок Р. Ш. Красностав(?) (Сантин) 8, кооп. Самопоміч Лагодів 5, Кружок Р. Ш. Бабин Зарічний 26, Г. Гринева і Т. Врублевська Тернопіль 6, чит. „Просвіти" Шупарка 30, Ольшанська Наталія Жовква 5, Бригідер Іван Красносільці (з хрестин) 5, Филипівська Катерина Наранка 5, гр.-кат. уряд парох. Удалів б. кооп. „Підгірянка" Пнів 7.90, Романків Марія Трембеля б. Жидачева 3.

Дописи.

КОЛОМИЯ.

Загальні Збори Української Міщанської Каси, які відбулися 5. березня під проводом голови Надз. Ради інж. М. Микитюка (секретарював дир. Данилюк), виявили дальший розвіт тієї установи. Звідомлення річні й контроля, переведена ісп. РСУК п. Павлюком у грудні м. року, виказала, що каса розвивається правильно, діловодство ведеться бездоганно, так що дирекції і Над. Раді признано без дискусії абсолюторію. Дискутовано над справою дрібної ощадности. Дирекція подала свій плян, який заг. збори заапробували. В окремій точці переведено зміни деяких параґрафів статуту, зокрема змінено назву кооперативи з „Українська Міщанська Каса" на „Українська Міщанська Щадниця". Персональних змін в управі не було, тільки місце пок. В. Породка, якого память пошановано однохвилинною мовчанкою, в Надз. Раді заступлено особою адв. Заваликута. При внесках візвав о. прелат Русин членів горнутися до своєї „Щадниці" та зробити її розсадником ідеї ощадности, яка є підвалиною народнього добробуту.

САМБІР.

Мистецький вечір живого слова, пісні й танку відбувся 8. березня п. р. в Самборі в салі „Української Бесіди" заходом Кружка „Рідної Школи". Виконавцями його були: Одарка Нижанківська, відома наша танечниця зі школи п. Суховерської у Львові та Андрій Поліщук, співак (бас) і артист першої української фільми „До добра і краси". При фортепіяні була п. Ліда Дутко зі Львова. Вечір випав назагал добре. Найкраще з мистецького боку вийшла п. Одарка Нижанківська у своїх сольових танках. Публика мала змогу відчувати ритм і плястику танку, де композиція, впроваджена в рух, переповідає глядачам казку, леґенду чи навіть історію. Сольовим танком займались і займаються здебільша жінки, як данка Сальоме, еспанська Розаріо Ґуеро, німкиня Фанні Айслер та ін. Ми теж можемо почванитися танечницями і мистецьким виконанням танків. Вистане згадати лиш про школу п. Суховерської. Виступ п. Нижанківської, яка вивела мистецький танок „Карпатка", відтак „бразилійське танго", „мельодія рухів", „стилізований український нар. танок" і „танок із тинслями" дав публиці багато вдоволення. Найбільше оплесків зібрала наша дебютантка після виведення танкової ґротески „пастушка". Добре вивязався теж і п. А. Поліщук зі своїх партій, чого доказом було повторювання деяких точок і гучні оплески публики. Поліщук має гарний, чистий і сильний бас та вміле володіє своїм голосом. Зате декламація вийшла дещо слабше, головно „Кавказ" Шевченка. У п. А. Поліщука добра дикція й міміка, але це для мистецької декламації трохи за мало і тому краще було б замість декламацій вивести дві-три пісні з народнього репертуару. Сама імпреза була б далеко краще вдалася, коли б аранжери були подумали хоч про малу провізоричну сцену. Виступ на звичайній долівці без підвищення тратить дуже багато на ефекті і — що найважніше — томить артистів та денервує глядачів. Цих кілька завваг подаємо на те, щоб у майбутньому подібні імпрези приготовити дещо краще, бо таким приготуванням кривдимо наших артистів, та ще більше публику. **А.**

Загальні Збори кооп. „Народній Дім" у Самборі відбулися 12. березня п. р. в год. 12. у салі „Української Бесіди" при участи коло 100 членів. Збори відкрив голова Н. Ради проф. Мартинець. На предсідника Зборів вибрано м-ра І. Кульчицького. Секретарем був п. Сушак. Звіт за управу кооперативи здав м-р А. Сілецький. Присутні довідалися, що кооператива в діловому році мала 26.943.25 зол. оборотів. Власні фонди зросли до 1.532 зол. Білянсова надвишка за діловий рік є 179.88 зол. Кооператива веде торговлю опаловим деревом і вугіллям. Дальшою метою кооперативи вибудувати Народній Дім у Самборі. У тій цілі кооператива заанґажувала окремого організатора інж. Цімуру, якого завданням є спопуляризувати цю думку в повіті та перш усього подбати про масове членство. Започаткована акція дала досить гарні висліди — приєднано нових 1.172 членів у повіті. Крім цього вибрано поважне число деклярацій на будову Народнього Дому — на 27 сіл зібрано 2.282 деклярацій на квоту 12.009 зол. Громадянство Самбора задеклярувало до кінця м. р. 9.000 зол. Коли акція піде в ц. р. так, як її започатковано м. р., то вже небаром Самбір буде могти почванитися новим гарним Народнім Домом. До Надз. Ради на місце уступивших членів вибрано таких громадян: О. Березницького, начальника М. С., інж. К. Бородайка, дир. ОСК, інж. Темника Ю., дир. Укр. Банку, м-ра А. Сілецького, п. М. Хомякову, о. Плешкевича Ю. та І. Гавриша. Найбільш оживлена дискусія велася над справою будови власного дому. Загальне зацікавлення Зборами, перш усього самбірського міщанства, мале. **К.**

—o—

Нові книжки й журнали

Jan Załuska: ROMAN DMOWSKI 1864 — 1939. Jego życie, praca i zasługi dla ojczyzny. Nakładem „Zorzy". Warszawa 1939. 1939. 16-ka, стор. 64.

—o—

Театри.

Великий Театр.

Пятниця 17. III. год. 7.30 веч. „Маскарада“ премієра.

Субота 18. III. год. 7.30 „Маскарада“.

Неділя 19. III. год. 12. „Кіт в чоботях“ вистава; год. 3.30 попол. „То більше як кохання“; год. 7.30 веч. „Галузка розмарину“.

Театр Рівнородностей.

Пятниця 17. III. год. 7.30 Ревія „Любім жирита“, виступ театру „Варшавський Цирулик“.

Субота 18. III. год. 7.30 Ревія „Любім жирита“, виступ театру „Варшавський Цирулик“.

Неділя 19. III. год. 4.30 Ревія „Любім жирита“ виступ театру „Варшавський Цирулик“; год. 7.30 веч. Ревія „Любім жирита“ виступ театру „Варшавський Цирулик“.

Український Театр ім. І. Котляревського.

БЕРЕЖАНИ:

17. III. Пригода в Черчі.
18. III. Кирка з Льолею.
19. III. Зоря над Почаєвом.

Для 1, 2, 3 і 4. IV. гратиме театр у Львові в залі Нар. Дому.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

УГНІВ:

17. III. Сорочинський ярмарок.
18. III. Гетьман Полуботок.
19. III. Невольник.

РАВА РУСЬКА:

20. III. Безталанна.
21. III. Шови Весняну.
22. III. Гетьман Полуботок.

Театр відвідає: Немирів, Яворів, Судову Вишню, Гусаків і Перемишль.

КІНА.

АМПІР: „Украдене життя“ з Єлисаветою Бергнер.

АПОЛЬО: „Королева льоду“ (Соня Гені).

АТЛЯНТИК: „Геройська стежа“ та „ФІС“.

БАЙКА: „Із сто, вона одна“ та кольорова гротеска.

БАЛТИК: „Білі прапори“.

ВАНДА: „Панна з посте-рестанте“, „Зоряна ескадра“.

ГРАЖИНА: „Люди за мрякою“.

ЕВРОПА: „Гунга-Дін“.

КАСІНО: „Великий вальс“ із Люїзою Райнер.

КОПЕРНИК: „Три серця“.

МАРУСЕНЬКА: „Лист до матері“

МЕТРО: „Вакаційський метелик“ (Джанета Мекдональд).

МІРАЖ: „Індійська гробниця“.

МУЗА: „Дарівна Снігурка“

ПАКС: „У тіні хреста“.

ПАЛЯС: „Суез“ (Льоретта Йонг, Аннабеля, Тирон Павер).

РАЙ: „Остання бригада“.

РІЯЛЬТО: „Для тебе, сеньоріто“.

РОКСІ: „Інститутка“ з Д. Дюрбен.

СВІТ: „Марнотравна дочка“ (Зара Леандер).

СВЯТОВИД: „Пірати“, „Дикі стежки“.

СТИЛЕВЕ: „Я мрійник“ та ревія.

ТОН: „Циганка“, „Полльо“.

УТЕХА: „Лицарі степу“ та ревія.

ХИМЕРА: „Сержант Беррі“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(Марійський Майдан)
„Долина Мозелі“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 17. березня 1939.

7.00 Ранішній деннік, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: „Веснянь за плечима“, радія, вістки, музика з пл., 11.00 Для шкіл: Гра у вишиванки, 11.25 Невідомі фр. пісеньки, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 Українська музика з пл., 14.30 Ад. Дигасінський: „Воли, собаки та люди“, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.00 Гайнерн, репортаж для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий деннік, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гутірка о користи, 16.35 Стрімка дорога, 17.00 „Наші справи“, гутірка, 17.45 „Звідомлення вільської молоді на справах“, 17.55 Хор, комунікати спів. т-а, 18.30 Театр Уяви: „Дзяди“ А. Міцкевича, 19.15 Розр. концерт, орх., сопран, гітара, саксофон, 20.40 Веч. деннік, метеорольог. вістки, спорт. програма на завтра, 21.00 Хор, 21.15 Симф. концерт, орх., форт., 22.30 „Остання жертва“, фрагмент, 22.50 Музика з плит, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 18. березня 1939.

7.00 Ранішній деннік, 7.15 Орх., 8.00 Для шкіл, 8.10 Музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Вожд і жовнір, 11.25 Військові марші, з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Інформації, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: „Про літо, зиму та весну у країні, де перець росте“, з муз. іл., 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий деннік, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літературна хроніка, 16.35 Словно-муз. авд.: Від легіоністів Пілсудського до лег. Заользя, 17.15 Нові винаходи, 17.25 Авдиція, 17.29 Квартетові мініятури, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, Марш Пілсудський і марш Ридз-Смігли, авд., 19.15 Орх., форт., 20.00 Промова, 20.15 Музика, 20.40 Веч. деннік, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Музика, гумор, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 19. березня 1939.

7.30 Військ. орх., 8.00 Ранішній деннік, 8.15 Для села: Хл. газетка, огляд ринків рільних продуктів, музика, 8.45 Хл. скрипька, пісеньки, 10.15 Пісні у вик. хору, 11.00 Штафета вздовж кордонів Польщі, словно-муз. авд., 11.57 Сигнал, 12.03 Муз. поранок у вик. симф. орх., 13.00 Виїмки з творів Пілсудського, 13.10 Орх., 14.40 В наших серцях усе живеш, авд. для дітей, 15.00 Культ героїв у народі, муз. з пл., 15.25 Золота книга громад, 16.30 Орг. рециталь, 17.00 Театр Уяви: „Дзяди“ А. Міцкевича, 17.15 Концерт солістів, форт., скрипка, 18.25 Юліюш Словацький у житті марш. Пілсудського, 18.40 В. Маліщевський: Суїта на орх. на нар. мотивах, 19.00 Промова президента Польщі, 19.15 Муз. фантазія Маріяна Рудніцького, 19.35 Програма на завтра, 19.40 Літ.-муз. авд., 20.10 Спортові вістки, 20.15 Збірні спорт. вістки, політ. огляд, веч. деннік, звук. тижневик, 21.10 „У тіні меча“ Леон. Стафа, з муз., 21.55 Орх., сопран, бас, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 17. березня 1939.

БЕРЛІН 18.00, 19.00 Веселі мельодії, 21.00 Балетова музика, БУДАПЕШТ 21.10 Циг. музика, 22.30 Орх., ВІДЕНЬ 15.30 Пісні та скрипк. музика, 18.45 Веселі каринтські мельодії, 19.50 Вістки в українській мові, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Таїті — казкові переживання, 18.25 Хто тепер їде до Африки, 20.10 Орх., МІЛЯНО 21.00 Симф. концерт, ПРАГА 16.35 Квінтет Дзошака, 18.25 Сальон. музика, 19.30 Спів, 20.00 Військ. орх., 21.10 Баляда Лєве, форт., спів, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.35 Опера, 21.15 Скрипка, РИМ 17.00 Концерт тріо, 21.00 „Ля ліева даль куоре“ оп. Карабеллі, СОФІЯ 18.15 Популярна музика, 19.00 „Корабель-марево“ оп. Вагнера, 22.00 Танц. музика.

Субота, 18. березня 1939.

БЕРЛІН 1.00 Оперетові мельодії, 15.45 Легка музика, 20.10 „Пташник з Тиролю“ оп. Целера, БУДАПЕШТ 18.20 22.00 Орх., ВІДЕНЬ 19.00 Камер. музика, 19.50 Українські вістки, 20.10 „Кляйя“ оп. Достала, 22.30 Танц. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Концерт на скр. і орх. д-дур Бетовена, 22.30 Соната на скр. і форт. Дебюсі, ДРОЙТВИЧ 18.00 Танц. музика, 19.45 Соната на віол. і форт. Бетовена, Мендельсона, КЕЛЬН 18.00 Китиця мельодій, МІЛЯНО 19.20 Розр. музика, 21.00 „Вільний стрілець“ оп. Вебера, ПРАГА 19.25 Джез, 20.10 Розр. програма, РАДІО РОМАНІЯ 18.32 Італ. музика, 21.15 Пісні й танки різних народів, РАДІО ПАРІ 19.15 Хор, 21.15 Форт., 21.30 Опера, РИМ 19.20 Розр. музика, 22.15 Польськ. розр. музика, СОФІЯ 20.00 Спів, 21.45 Легка і танц. музика.

Неділя, 19. березня 1939.

БЕРЛІН 20.00 Орх., хор, баритон, форт., БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 19.00 Військ. орх., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.30 Нові сюїти і танки, 22.30 Серенада на флет, скр. і альтівку, ЛІГТІ 18.50 Пісні, МІЛЯНО 17.00 Симф. концерт, 22.10 Концерт квартету, МЮНХЕН 20.10 „Оберон“ оп. Вебера, ПРАГА 21.40 Нар. пісні, РАДІО ПАРІ 21.15 Пісні, 21.30 Концерт, РИМ 21.00 „Кавалерія Рустикана“ оп. Масканія, „Філянда Мадйора“ оп. Коцалія, СОФІЯ 19.00 Популярна музика, 20.00 Мішаний хор, 20.55 Оперетові мельодії.

Радіокутик.

УКРАЇНСЬКІ АВДИЦІЇ У ЛЬВІВСЬКОМУ РАДІО.

Кільна слів про авдицію „Поети і малярі“

Із українських авдицій, що їх ми чули минулого місяця, на окрему згадку заслуговує літературно-мистецька гутірка В. Ласовського п. н. „Поети й малярі“. Прелєгент (маляр, а теж і безпосередньо зацікавлений проблемами літературної творчости) — з'ясував нам у своїй гутірці незвичайно цікаве питання взаємин між обома галузями мистецтва. Засуваючи в чому суть мистецтва пензля та фарби, а теж — і мистецтва поетичного пера, Ласовський на цілій низці дуже гарно дібраних прикладів перевів доказ, скільки то спільного і в тематиці і в мистецькому оформленні мають ці обі ділянки чистого мистецтва. Окремо варта відмітити, дуже вдачну ї обдуману інтерпретацію цитованих автором фрагментів з поетичних творів наших відомих письменників.

ТРАНСМІСІЯНІ ВОЗИ.

На міжнародній виставі авт німецька державна пошта виставила модель радіового трансмісійного воза. Ці вози заосблені в найновіше приладдя до утривалення авдицій та помірові апарати, які дозволють на провір трансмісій, проводів та догляд над якістю висиланих авдицій.

РАДІО ТА КОМУНІКАЦІЯ.

Для успішної боротьби з частими транспортовими та комунікаційними випадками, німецькі радіовисильні висилатимуть двічі у тижні спеціяльні авдиції, які мають виключно репортажовий характер, та складаються з того роду випадків. Ці авдиції висилатимуть у тісній співпраці з поліцією руху. Коли дістанемо відомости про випадок, негайно вишлють на місце радіовий віз із обслугою, яка на воєнних кружках награє хід випадку. Ці кружки далі висилатимуть до поодиноких радіовисилень та будуть надавати у часі згаданих авдицій. Таким чином радіослухачі дістануть безпосередне справоздання з випадку та довідаються їх наслідків. Спеціяльно виховне значіння цих авдицій полягатиме у тому, що в часі їх надачі, пояснюватимуть також відповідні приписи руху та необхідність їх перестерігати з огляду на власну безпеку та ближних.

Біржа.

Львів, 18. березня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 89·10—89·37, Доляри америк. 5·26·50—5·29·00, Доляри канад.— 5·25·00—5·27·50, Фльор. гол. 281·00—282·82, Франки франц. 14·01—14·11, Франки шв. 12·03—12·08, Фунти англ. 24·75—24·92, Гульд. данц. 99·75—100·25, Кор. данські— 111·25—111·25, Корони норв. 124·45—125·27, Корони шведські 127·50—128·47, Ліри іт. 16·90—16·95, Марки фінляндські 10·70—11·09, Марки нім. срібні 85·50—84·00.

Акції.

Банк Польський 130·50, Цукор 41·50—41·75, Вугель 41·75—43·00, Ліпльпоп 94·0—95·00, Модзеів 23·00—22·25, Островець 82·25—81·75, Стараховичі 61·00—60·75, Жирардів 67·25—66·00.

Папери.

4 і пів внутрішна 68·00—67·38, 3 інвест. 1 ем. 99·75, серія 00·00—00·00, 2 ем. 95·00, серія 9·50 (00·00), 3 конверсійна 71·00, 5 залізна 68·00—67·00, 4 прем. дол. 41·50, 4 консолідаційна 68·25—68·25.

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, 18. березня 1939.

1 кг. масла дос.	3.35
1 кг. масла бочк.	3.40
1 л. молока	сот. 17—18
1 кг. яєць	—.90

Тенденція на масло і яйця знижкова, на молоко вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Замість квітів на домовину бл. п. незабутньої Марії зі Скобельських Лопушанської складає 20.— зол. на Фонд Тов. Охорони Дітей і Опіки над Молоддю — Анна Скобельська і Марія Перфецька.

Подяка.

Невблаганна смерть забрала нам Найдорожчого Мужа і Батька бл. п. о. **Володимира Вергуна** пароха Красноїлі пов. Косів.

Прибиті важким горем не маємо змоги особисто подякувати Всім тим, що в життя покійного в тяжкій недузі сприяли ві словами потіхи, чи по його смерти прийшли віддати Йому останню прислугу, або словами співчуття підкріпляли нас у нашому горі.

Тому складаємо щире „Спасибі“ Вп. П. Д-рові Фіглюсові М. зі Жаб за лікарську опіку в довгій недузі Високопреподобному Духовенству, що під проводом о. дек. Обушкевича, о. дек. Грицая і о. Дрогомирецького відпровадили Покійного на вічний спочинок, о. Крушельницькому, що по свиньське займився похоронами свого о. пароха, Вп. Делегатам Окружного Союзу Кооператив і Всім тим, що збільша і здалека прибули звеличати сумні похорони, складаємо нашу найщирішу подяку.

Красноїли, у березні 1939.

Ірина Вергун зі синами.

ОГОЛОШЕННЯ

ЮВІЛЕЙНІ ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КРАЄВОГО ГОСПОДАРСЬКОГО Т-ВА „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР“ У ЛЬВОВІ

відбудуться у сороліття перших Загальних Зборів Товариства 23. березня 1939 р. в год. 10-ій рано у Львові в „Народньому Домі“, при вул. Рутовського 2.

ПОРЯДОК НАРАД:

А. ЮВІЛЕЙНА ЧАСТИНА:

1. Відкриття Ювілейних Загальних Зборів.
2. Відчитання протоколу з Перших Загальних Зборів Товариства, що відбулися дня 23. березня 1899 року.
3. 40-ліття Товариства „Сільський Господар“ — реферат.
4. Відчитання привітів.

Б. ДІЛОВА ЧАСТИНА:

5. Верифікація протоколу Загальних Зборів з дня 31. березня 1938 року.
6. Звідомлення з діяльности за 1938 р.
7. Замкнення рахунків і біланс за 1938 р., звідомлення Контрольної Комісії і провірки діяльности, замкнення рахунків і білянсу та уділення абсолюторії Головній Раді і Дирекції.
8. План праці та проєкт буджету на 1939 рік.
9. Вибір голови Товариства, 6-ох членів Головної Ради і 2-ох заступників на місце уступаючих (§ 21. статуту).
10. Вибір 3-ох членів і 2-ох заступників Контрольної Комісії (§ 17 статуту).
11. Внески й запити.

ЗА ГОЛОВНУ РАДУ КРАЄВОГО ТОВАРИСТВА ГОСПОДАРСЬКОГО Т-ВА „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР“ У ЛЬВОВІ:

Мирон Луцький, в. р. голова.
Інж. Михайло Хронєват, в. р. секр. Ради.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.